

zelena dežela

Glasilno Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 78, avgust 2009

stran

4

Pogovor z Markom Dolinarjem
Ob 75-odstotni ekonomičnosti
je težko kmetovati!

stran

12

Aktualno
Ali bodo slovenski
kmetje vzdržali ob
tako nizki ceni mleka?

stran

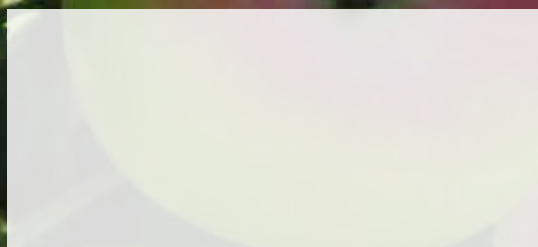
6

Tema meseca
Ekološko kmetovanje

stran

23

Pravni nasveti
Parcelacija

Vest Vlade

» CIRIL SMRKO LJ

predsednik

Septembra se za večino končuje čas dopustov in počitnic. Obdobje, ko naj bi ljudje ob visokih temperaturah počivali in si nabrali moči za hladnejše mesece. Tako tudi je – za večino. Za majhen odstotek slovenskega prebivalstva pa je to čas najbolj naporenega dela – ki žal ni vedno poplačano. Kmetje vemo, da moramo največ delati takrat, ko večina počiva – to je značilnost kmetijske dejavnosti. A vedno pogosteje lahko le nemočno opazujemo, kako narava odnaša še nedozorele pridelke. Pa tudi tega smo že skoraj vajeni. A slabega ekonomskega položaja, povezanega s prenizkimi odkupnimi cenami, nikakor ne moremo vzeti v zakup. Kmetijstvo se je znašlo v izjemno slabem položaju, v veliki meri zaradi splošne gospodarske krize, delno pa tudi zaradi kopičenja nerešenih težav iz preteklosti. In ravno zaradi vedno resnejše krize v kmetijstvu je bilo te mesece potrebno zavihati rokave ne le na poljih in travnikih, pač pa tudi v pisarnah nevladnih organizacij in predstavnikov Vlade.

V času največje vročine in številnih kmečkih opravil smo v nevladnih organizacijah tako rekoč brez počitka iskali rešitve iz krize, v kateri so se znašli rejci usmerjeni v mlečno in mesno prirajo, pridelovalci poljščin, vinogradniki ... skratka kmetje. Moč nevladnih organizacij je vidna šele takrat, ko stopijo skupaj, poenoteni. Njihova enotnost pa raste s pritiski od zunaj, s težavnostjo položaja. S predstavniki ministrstva za kmetijstvo ter drugih vladnih ustanov se dogovarjamo o možnostih čim hitreje in čim bolj učinkovite pomoči kmetijskemu sektorju, ki vedno bolj tone v rdečih številkah. Na marsikateri nekdanji uspešni kmetiji danes ne zaslužijo niti toliko, da bi pokrili stroške. O kakšnih razvojnih načrtih skoraj nihče več ne razmišlja.

Res je, da je kriza evropska, svetovna in ima v nekaterih državah še večje razsežnosti. A izhod iz globalne krize bo možen le, če se je lotimo z lokalnimi ukrepi. To delo je podobno popravljanju razdrte sestavljanke – le s pametjo in potrpežljivostjo, predvsem pa z vztrajnostjo nam jo bo uspelo sestaviti. Obstaja pa možnost, da bo kakšen kos za vedno izgubljen.

Evropske kmetijske zbornice praviloma spodbujajo enotno delovanje vseh stanovskih kmetijskih organizacij. Tako deluje tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. Zrele demokratične vlade so takšne spodbude in takšnih sogovornikov vesele. Zavedajo se, da so nevladne organizacije njihova vest, ki jim kaže pravo pot. In če bodo z modrimi odločitvami reševali težave svojih volivcev, bodo opravili svoje poslanstvo. Vlade, ki še niso naredile zrelostnega izpita iz demokracije, pa si nevladnih organizacij ne želijo. Zanje so nadležni nebodijih treba!

Ravno zato smo se odločili za organizacijo Konference nevladnih kmetijskih organizacij v času Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA v Gornji Radgoni, na katero smo povabili predstavnike evropskih kmetijskih zbornic in drugih nevladnih organizacij v kmetijstvu. Prisluhnili bomo izkušnjam različnih držav ter imeli priložnost za pogovor o izkušnjah le-teh ter prihodnosti njihovega delovanja. Vsako takšno srečanje pomeni tudi korak naprej k združevanju naših sil na mednarodni ravni! Obenem smo na konferenco povabili tudi predstavnike slovenske Vlade, saj želimo ne le ohranjati dialog z Vlado pač pa tudi prispevati k njegovi kakovosti.

Vabim vas, da se nam pridružite ne le na konferenci pač pa tudi vse dni sejma na našem razstavnem prostoru v Gornji Radgoni ali v sklopu Svetovnega prvenstva v oranju v Tešanovcih. Vaša vprašanja in pobude so vedno dobrodošla!

Na svidenje v Pomurju!

IZ VSEBINE

NOVICE

Vpis namestnika nosilca kmetijskega gospodarstva 3

POGOVOR – MARKO DOLINAR

Ob 75-odstotni ekonomičnosti je težko kmetovati! 4

TEMA MESECA – EKOLOŠKO KMETOVANJE

Ekoško kmetovanje kot izziv 6

AKTUALNO

Ne izgublajte denarja! 11

Ali bodo slovenski kmetje vzdržali ob tako nizki ceni mleka? 12

Vodič dobre prakse za predelavo mleka je potrjen 13

Prvo leto izkušenj z Leader pristopom 14

Izvajanje Programa razvoja podeželja za obdobje 2007-2013 15

Nacionalna poklicna kvalifikacija 15

Jabolko na dan drži zdravnika stran 16

Zmaga Novomeščanov in zanimiva okrogla miza 17

Razpis tekmovanja (inovativna mlada kmetica/kmet) 18

Ugodna sredstva za kmetijstvo in podjetništvo 19

Kombiniranje sredstev, ki ni dovoljeno 19

GOZD IN LES

Kako uresničevati cilje slovenskega gozdarstva 20

ZGODOVINA SLOVENSKEGA KMETSTVA

Mož iz zlate dobe kranjskega kmetijstva 22

PRAVNI NASVETI

Parcelacija 23

AGRA IN SPO 2009

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije vabi na sejem 24

Pričakujemo vas v Gornji Radgoni 26

ZA SPROSTITVE

Sudoku 31

Obrnjenik 31

Vabimo - Podeželje v mestu 31

VABIMO

56. svetovno prvenstvo v oranju 32

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Naslov: Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/ 513 66 00, faks: 01/ 513 66 50, zelena.dezela@kgzs.si

Uredniški odbor: Andrej Kermavnar (predsednik), Ema Zadel (podpredsednica), Vlado Avguštin, Jože Benec, Bogdana Brilj, Marjana Cvirn, Maks Ipavec, Anita Jakuš, dr. Stane Klemenčič, Jože Meolic, Alojz Pori, Jernej Redek, Franc Režonja in Darinka Sebenik

Odgovorna urednica: mag. Tatjana Čop, tel.: 01/513 66 52, 01/513 66 40

Grafično oblikovanje, prelom in izvedba: Kmetijska založba, d.o.o.

Naslovnica: Ekoško sadjarstvo, avtor fotografije: Marjan Papež

Jezikovni pregled: Marjana Cvirn. **Tisk:** Delo, d. d.

Naklada: 93.000 izvodov. **Cena:** 0,41 €.

Časopis je za člane KGZS brezplačen.

Vpis namestnika nosilca kmetijskega gospodarstva

V prejšnji številki zborničnega glasila Zelena deželca je bil na 19. strani objavljen poziv MKGP nosilcem kmetijskih gospodarstev k vpisu namestnika nosilca in gospodinjestev na kmetiji, ob tem pa so bile podane tudi osnovne informacije in pravne podlage za določitev in zbiranje teh podatkov.

Naj še enkrat ponovimo, da je potrebno, da nosilci kmetijskih gospodarstev najpozneje do 30. septembra 2009 v register kmetijskih gospodarstev posredujejo podatke o svojem namestniku in gospodinjestvih, katerih en ali več članov se na kmetiji ukvarja s kmetijsko dejavnostjo. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano želi z vpisom namestnika predvsem zagotoviti nemoteno izplačevanje plačil za ukrepe kmetijske politike na kmetijah, kjer je nosilec preminil pred prejemom sredstev.

V poletnem času Upravne enote po vsej Sloveniji o tem tudi neposredno pisno obveščajo nosilce kmetijskih gospodarstev in jim poleg dopisov pošiljajo tudi obrazce za izvedbo te prijave. Pri določitvi namestnikov pa se nosilec in namestnikom postavljajo različna vprašanja predvsem, ali je obvezna določitev namestnika, kakšne so posledice, če namestnik ni določen in kakšne so obveznosti namestnika.

Vpis namestnika je opredeljen v Zakonu o kmetijstvu (Uradni list RS št. 45/08) in je obvezen. Kmetijska gospodarstva, ki ne bodo imela vpisanih namestnikov, pa bi jih morala imeti (to so tista kmetijska gospodarstva, ki imajo več kot enega člana), že v letu 2010 ne bodo mogla oddati zahtevkov za ukrepe kmetijske politike (zbirna vloga, neposredna plačila, KOP, OMD, kandidiranje na razpisna sredstva ...). Člani kmetijskega gospodarstva se torej morajo dogovoriti o namestniku nosilca kmetijskega gospodarstva. Nosilca in njegovega namestnika sicer določajo člani kmetijskega gospodarstva, ki so lastniki oz. solastniki kmetije, seveda pa se morata nosilec kmetijske dejavnosti in njegov namestnik s tem strinjati. Glede obveznosti namestnikov je najbolj aktualno vprašanje glede večletnih obveznosti, ki jih vlagatelji prevzemajo v okviru kmetijsko okoljskih ukrepov in območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost in strah pred obveznostjo morebitnega vračila že prejetih sredstev. V primeru smrti ali opravilne nesposobnosti nosilca, namestnik prevzame vse pravice in obveznosti prejšnjega nosilca kmetijskega gospodarstva, torej tudi večletne obveznosti, sankcije ipd.

Če bi namestnik želel z obveznostmi prenehati, ima zaradi smrti prejšnjega nosilca, tako kot do sedaj, možnost sklicevati se na višjo silo, vendar mora to sporočiti na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja najpozneje v 10-ih delovnih dneh po smrti nosilca oz. od dneva, ko to lahko stori (v slednjem primeru je potrebno dokazati zakaj tega ni bilo mogoče storiti prej). Nosilec kmetijskega gospodarstva se avtomatično zamenja z namestnikom v trenutku, ko iz Centralnega registra prebivalstva pride informacija o smrti nosilca. Če tega ne stori, je razumeti, da se kmetijsko okoljski ukrepi in/ali ukrep za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost, na kmetiji še nadalje izvajajo.

Po informacijah z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano imajo v pripravi natančna navodila, kaj pomeni določitev namestnika, kaj mora namestnik postoriti v primeru smrti ali opravilne nesposobnosti prvotnega nosilca, kakšne so obveznosti in pravice namestnikov. Ko bodo ta navodila dokončana vas bomo o njih podrobneje seznanili, dostopna pa bodo tudi preko spletnih strani.

» DR. JERNEJ DEMŠAR

Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije in Pomurski sejem vas vabita na ogled 47. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma od 29. avgusta do 5. septembra 2009 v Gornji Radgoni.

Ime in priimek: _____

Poštna številka in kraj: _____

S TEM KUPONOM BOSTE NA SEJEMSKI BLAGAJNI VSTOPNICO ZA SEJEM PLAČALI SAMO 3,5 EVRA NAMESTO 7 EVROV. (Veljavni bodo samo čitljivo izpolnjeni kuponi.)

Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije in organizator Svetovnega prvenstva v oranju 2009 vas vabita na ogled 56. svetovnega prvenstva v oranju, ki bo 4. in 5. septembra 2009 v Tešanovcih pri Moravskih Toplicah.

Ime in priimek: _____

Poštna številka in kraj: _____

S TEM KUPONOM BOSTE NA BLAGAJNI SPO DNEVNO VSTOPNICO PLAČALI SAMO 2,5 EVRA NAMESTO 5 EVROV. (Veljavni bodo samo čitljivo izpolnjeni kuponi.)

Ob 75-odstotni ekonomičnosti je težko kmetovati!

Marko Dolinar kmetuje na 18 hektarjev veliki kmetiji na Gorenjskem, v Vogljah v občini Šenčur. Kmetija je usmerjena v prirajo mleka. Redijo 43 glav goveje živine, od tega 20 molznic črno-bele pasme. Za to pasmo se je odločil še Markov oče, saj so na kmetiji prisotne že od leta 1970. Povprečna mlečnost na kravo v minulem letu je bila 8200 kg, obenem pa na kmetiji redijo teleta, ki jih pri teži 120 kg prodajo za zakol. Na kmetiji je polno zaposlen samo Marko, pomagajo pa mu žena, sinova in hči, zelo pomembna pa je še vedno pomoč očeta. Marko je leta 2002 prevzel kmetijo, takrat pa je tudi postal član Govedorejskega poslovnega združenja, prek katerega se zavzema predvsem za dvig znanja in hitrejšega razvoja na kmetijah. Je član Sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) in od prve, konstitutivne seje Odbora za govedorejo pri KGZS marca letos tudi njegov predsednik.

Že sam naziv odbora pove, da gre za obsežno tematiko, s katerim se bo vaš odbor soočal. Kakšna sta pravzaprav namen in vloga tega odbora?

Marko Dolinar: Res je govedoreja tako obsežna panoga, da je temu primerna »pisana« problematika, ki jo znotraj odbora obravnavamo. Ker pa so pogosto posamezne usmeritve znotraj govedoreje povezane, saj se običajno na kmetiji odvija več usmeritev hkrati, je smiselno združiti delo zainteresiranih v enoten odbor. Tako kot vsi ostali odbori pri KGZS ima tudi naš svetovalno funkcijo vodstvu

zbornice. Sestava odbora je takšna, da smo poskrbeli za regijsko pokritost – vsako območno enoto zastopa en član odbora. Kot predsednik pričakujem, da se bo odbor v prihodnosti soočal z različnimi težavami ter bo ključna naloga usklajevanje interesov, oblikovanje predlogov ter, kar je najbolj pomembno, skupen nastop navzven in zastopanje skupnih interesov. Kot predsednik bom skrbel za čim bolj uravnoteženo obravnavo različnih področij ter učinkovit prenos predlogov odbora vodstvu zbornice ter podporo vodstvu pri njihovi realizaciji. Ena

od pomembnih nalog pa je tudi dobro sodelovanje s strokovnimi službami KGZS, ki imajo pomembno vlogo pri razvoju govedoreje v Sloveniji.

Mleko oziroma težave mlečnega sektorja so in bodo tudi v prihodnosti najverjetneje med najbolj pogostimi področji dela odbora. Čeravno je od ustanovitve odbora minilo le šest mesecev, pa je bilo v javnosti že slišati o vaših aktivnostih na področju reševanja problematike mlečnega sektorja.

Marko Dolinar: Mirno lahko trdim, da je ravno obdobje zadnjih šest mesecev najbolj »živahno«, kadar govorimo o mlečnem sektorju. In pri tem gre, žal, za negativna dogajanja. Pomembno je poudariti, da se s sklepi odbora naše delo na konča, pač pa je potrebno vodstvu stati ob strani tudi takrat, ko si prizadeva za njihovo izvedbo. To pomeni večje število sestankov, srečanj s partnerji v dogovorih, z ministrom za kmetijstvo... O predlogih, ki jih je odbor sestavil skupaj s predsednikom KGZS, so bili bralci Zelene dežele že se-

znajeni, zato o tem ne bi zdaj govoril. Trenutno pa potekajo intenzivni pogovori s kmetijskim ministrom, saj želimo najti različne možnosti prebroditve splošne krize v kmetijstvu ter nekatere dolgoročne dogovore.

Kakšen je položaj ekonomičnosti priraje mleka v Sloveniji in kakšni so predlogi odbora za rešitev?

Marko Dolinar: Odkupna cena mleka v Sloveniji je, v primerjavi z drugimi državami EU, neke v zgornji tretjini. Žal pa ekonomičnost priraje ni na enaki ravni predvsem zaradi višjih proizvodnih stroškov in razlik v velikostni strukturi kmetije ter ravni mlečnosti. Splošna gospodarska kriza je seveda prizadela tudi kmetijstvo. Kupci porabijo manj za hrano, posegajo po cenejših in ne vedno kakovostnih živilih. Mlečni sektor je bil med prvimi v kmetijstvu, ki se je moral soočiti s težavnim položajem. Glede na položaj je bil tudi naš odbor zelo aktiven. Ne gre le za dve seji, ki smo ju sklicali v slabih šestih mesecih pač pa tudi za veliko število sestankov in usklajevanj ter dogovarjanj z ministrstvom.

Predlogi vodstva KGZS in Odbora za govedorejo, posredovani predsedniku Sveta za živinorejo:

Zagotovi naj se

- Pomoč za naložbe v kmetijstva gospodarstva.
- Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov.
- Okoljska pomoč in pomoč za dobro počutje živali.
- Pomoč za nadomestila zaradi omejenih možnosti na nekaterih območjih (vključno z vodovarstvenimi območji).
- Pomoč za spodbujanje proizvodnje in trženja kakovostnih kmetijskih proizvodov.
- Pomoč za živinorejski sektor (ohranjanje in izboljšanje genetske kakovosti živine, pokrivanje dela stroškov uvedbe inovativnih tehnik in praks zreje),
- Obvladovanje tveganj in kriz.
- Druge vrste pomoči za zaposlovanje, za raziskave in razvoj.

Marko Dolinar je predsednik Odbora za govedorejo pri KGZS. Na 18 hektarjev veliki kmetiji redi molzнице črno-bele pasme.

Pomemben korak k izboljšanju položaja kmetij je bil že dosežen z dogovorom glede trošarin za gorivo. Naslednja konkretna in zelo hitra ukrepa bi lahko bila znižanje stroškov veterinarskih storitev in stroškov osemenjevanja. Glede tega potekajo pogovori z Veterinarsko zbornico. K rešitvi položaja kmetij v Sloveniji nasploh pa bi lahko pomembno prispevala možnost pridobitve podpor po načelu »de minimis«. Sredstva

bi bila namenjena izboljšanju gospodarskega položaja kmetij. Tu gre za enkratno pomoč, v treh letih, v najvišjem znesku 7500 evrov na kmetijsko gospodarstvo. Tudi o tem se trenutno dogovarjamo z ministrom za kmetijstvo.

Svetu za živinorejo smo predstavili nekatere predlogov, kako bi lahko izboljšali položaja živinorejskih kmetij v Sloveniji. Med drugimi smo predlagali, naj prispeva država določen de-

lež sredstev za naložba v kmetijska gospodarstva, za preureditve, ki so nujne za zagotavljanje dobrega počutja živali. Opozorili smo na potrebo po učinkovitejšem obvladovanju kriz v živinoreji, ki jih bo verjetno vedno več.

Zelo dobrodošlo bo tudi zgodnejše izplačilo sredstev iz naslova ukrepov skupne kmetijske politike, kar je obljubil minister dr. Milan Pogačnik.

In navsezadnje bi lahko položaj reševali z bolj učinkovito promocijo. Zakon o generični promociji je delna rešitev. Osebnostno se bolj zavzemam za ustanovitev kolektivne kakovostne znamke in nato ne predrago a učinkovito promoviranje le-te.

Kakšna je trenutno optimalna cena mleka in kakšna je verjetnost, da bi jo oz. kdaj bi jo lahko dosegli?

Marko Dolinar: Izračuni agrarnih ekonomistov kažejo, da bi z odkupno ceno 32 do 34 centov za liter mleka lahko poskrbeli za enostavno reprodukcijo, ne pa za razvoj kmetije. To pomeni, da ne bi bilo sredstev za amortizacijo opreme in izplačevanje plače.

Nemški kmetje pravijo, da bi bila zanje sprejemljiva odkupna cena 40 centov za liter mleka. Ob tem pa se je potrebno zavedati, da v primeru Nemčije govorimo o mnogo večji proizvodnji kot pri nas. Pri nas je ekonomičnost priraje mleka v povprečju 75-odstotna.

Kakšna bo, po vašem, prihodnost slovenskega in širše, evropskega, mlečnega sektorja – od pridelave od predelave?

Marko Dolinar: Znani ekonomisti si ne drznejšo napovedovati čas trajanja gospodarske krize, od trajanja slednje pa je še kako odvisna prihodnost mlečnega sektorja. Ta je v veliki meri odvisna od sprememb prehranskih navad in posledično porabe. Več ko bo narejenega na delu z otroci in mladino, skozi šolsko mleko in druge aktivnosti, boljši časi čakajo pridelovalce in predelovalce mleka. Pospeševanje prodaje oziroma pitja svežega, surovega mleka lahko k temu pripomore. Seveda pa so ključnega pomena odločitve glede reforme SKP. Ukinitve kvot bo imela izjemno močan učinek na evropski trg mleka. Odbor za govedorejo se je pridružil pripravi skupnih stališč do Predloga reforme SKP od leta 2010 dalje. Tudi kmetje iz vse Evrope so v Luksemburgu v začetku poletja letos nazorno pokazali svoje nezadovoljstvo.

Vsi, ki imamo pri svojem delu opravka z živalmi dobro vemo, da je reprodukcija le-teh uspešna le, če so zagotovljeni optimalni pogoji glede prehrane, zdravja, ugodja... Povsem enako velja za kmetijstvo v celoti: le ob optimalnih pogojih se bo razvilo v perspektivno panogo. In slednje želim doživeti!

» TATJANA ČOP

NAKUP DOMAČIH IZDELKOV OHRANJA SLOVENSKO PROIZVODNJO! KUPUJMO DOMAČE!

Ekološko kmetovanje kot izziv

Danes prištevamo prakse ekološkega kmetovanja med tako imenovane trajnostne ali sonaravne oblike kmetijstva. Kako se razlikuje od tradicionalnega, integriranega ali pa konvencionalnega? Ali je res namenjeno le tistim, ki imajo poudarjen čut za naravo?

KAKO SE JE ZAČELO?

Zamisel sonaravnega kmetovanja ni nova. Velike spremembe v kmetijstvu konec 19. stoletja, ko so začeli industrijsko proizvajati in uporabljati mineralna gnojila, so omogočile večanje pridelkov in proizvodnjo večjih količin hrane. Vendar so se že okoli leta 1920 pojavili prvi večji problemi zaradi prekomerne uporabe mineralnih gnojil. Mnogi so začeli iskati druge poti. Rudolf Steiner, znani antropozof in raziskovalec, je začel postavljati temelje biodinamičnemu kmetijstvu, ki velja za prvo sodobno sonaravno metodo kmetovanja. Po drugi svetovni vojni so, kot stranski proizvod namenske proizvodnje, razvili sredstva za uničevanje plevela in škodljivcev. Pesticidi so takrat bili čudežni rešitelji kmetijstva, ki ga je pestilo pomanjkanje ljudi, nešteti škodljivci in pleveli. Vendar je prekomerna uporaba raznih pesticidov po letu 1950 ponekod že

ogrožala naravo. Zmanjševanje rodovitnosti, porušena struktura tal, novi škodljivci in bolezni pa tudi onesnaženje tal, zrak in vode so ponekod postajali že alarmantni. Vse bolj pa se je kazalo tudi zmanjšanje biotske raznovrstnosti, nestabilnost in ranljivost ekosistemov. Ogroženo je bilo zdravje kmetov in potrošnikov, ker se je ponekod močno zmanjšala kakovost hrane. V teh razmerah se je v Ameriki in Veliki Britaniji razvila osnova današnjega ekološkega kmetovanja. Začetnika ekološkega kmetovanja sta bila Sir Albert Howard in Jerome Irving Rodale, ki sta osnove te vrste sonaravnega kmetovanja postavila v letih med 1930 in 1940.

KAJ JE EKOLOŠKO KMETOVANJE?

Vsi, ki se z ekološkim kmetovanjem ukvarjajo, razumejo kmetijo kot sistem, kjer je zagotovljeno kroženje snovi in

vzpostavljeno ravnotežje med osnovnimi gradniki: tla – rastlina – žival – človek. V praksi dajejo poudarek kolobarjenju, izboljšanju tal z organskimi gnojili in ohranjanju biološke raznovrstnosti.

Načela, po katerih ekološko kmetovanje poteka, se z leti dopolnjujejo in temeljijo na upoštevanju dobrih praks. Ekološko kmetovanje zato poteka:

- brez lahko topnih gnojil in sintetičnih pesticidov, regulatorjev rasti ali dodatkov krmi,
- z ekološkim semenom, ki ne sme biti razkuženo,
- z zagotavljanjem dobre kondicije rastlin in ob uporabi le manjšega števila pesticidov naravnega izvora ali z uporabo naravnih sovražnikov,
- z zagotavljanjem dobrega

Kaj je ekološko kmetijstvo?

Ekološko kmetijstvo je pridelovalni sistem, ki zagotavlja trajnostno ohranjanje zdravja tal, ekosistemov in ljudi. Temelji na ekoloških procesih, biološki raznovrstnosti in ciklih, prilagojenih na lokalne razmere, in se izogiba vnosom snovi, ki imajo škodljive vplive. Ekološko kmetijstvo kombinira tradicijo, inovativnost in znanost v dobro okolja, ki si ga delimo, spodbuja pravične odnose in visoko kakovost življenja za vse deležnike.

Opredelitev po IFOAM, 2008

Odzivi kupcev na ekoloških tržnicah so obetavni!
(Foto: arhiv KGZS)

- počutja živali (prosta reja),
- z zdravljenjem živine brez alopatskih (sintetičnih) zdravil,
- brez uporabe GSO, ki so strogo prepovedani.

Ekološko kmetijstvo je, skupaj s predelavo in distribucijo, sestavi del preskrbovalne verige, ki zagotavlja kakovostno in zdravo hrano. Pri tem pa predvsem uporablja obnovljive vire energije in zagotavlja pretok energije in kroženje snovi v ekosistemu. Bistvo ekološkega kmetovanja je povzeto v definiciji, ki jo je za IFOAM pripravili

Ekološko kmetijstvo blaži podnebne spremembe

Prakse ekološkega kmetovanja omogočajo zmanjšanje nastajanja toplogrednih plinov. Ker ne uporabljajo mineralnih gnojil in sintetičnih sredstev za zaščito rastlin, prispevajo posredno k zmanjšanju porabe energije za njihovo izdelavo. S poudarjanjem lokalne oskrbe se zmanjša tudi poraba energije za transport, ki je eden večjih virov toplogrednih plinov. Neposredno ekološko kmetijstvo prispeva k zmanjšanju izpusta CO₂ tudi s sekvestracijo. V organski snovi dobro vzdrževanih tal se veže večja količina ogljika, ki bi drugače predstavljal toplogredni plin. Govorimo naravnem ponoru za CO₂.

la skupina strokovnjakov (glej okvir) in vključuje tudi načelo pravičnosti in previdnosti.

VSE POTEKA PO PRAVILIH

Ekološko kmetovanje je edina kmetijska praksa, ki poteka po enotnih pravilih po vsej Evropi. Osnovna izhodišča in pravila so zapisana v Uredbi sveta (ES) št. 834/2007, medtem ko podrobnejša izvedbena pravila vsebuje Uredba komisije (ES) št. 889/2008. Na ravni vsake države članice obstaja še nacionalna zakonodaja, ki upošteva posebne pogoje kmetovanja v posameznih regijah. Tako v Sloveniji na osnovi uredb pripravljajo nov pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil. Trenutno še vedno velja Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil (UR. l. št. 128/2006). Za ekološko kmetovanje je pomemben tudi Pravilnik o določitvi območij v Republiki Sloveniji, ki so primerna za ekološko čebelarjenje (UR. l. št. 52/03), ki določa območja, kjer je mogoče ekološko čebelariti.

NADZOR ZAGOTAVLJA NEOPOREČNOST

Pomembna značilnost ekološkega kmetijstva, ki ga loči od tradicionalnih in drugih sonaravnih podobnih metod kmetovanja, je dosledna kontrola s strani certificiranih kontrolnih organizacij. Te imenuje država in potrdi Evropska unija in s tem dobijo akreditacijo za opravljanje svojega dela po predpisanih standardih. Pri nas delujejo tri kontrolne organizacije: Inštitut za kontrolno in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu, Inštitut za kontrolno in certifikacijo UM in Bureau Veritas Slovenija. Kontrolo izvajajo vsaj enkrat le-

Evropa promovira ekološko kmetijstvo

Ekološko kmetijstvo je pomembna tržna niša, ki kaže trend rasti po vseh državah EU. Zato v EU izvajajo kampanjo, namenjeno predvsem potrošnikom in kupcem, s poudarkom na zagotavljanju zdrave hrane, skrbi za okolje in ohranitvi biološke raznovrstnosti. Obenem poudarjajo, da ekološko kmetijstvo ohranja delovna mesta v kmetijstvu in na podeželju. Uradna stran kampanje je dostopna tudi v slovenščini - spletna stran Evropske Unije.

tno in je zagotovilo kakovosti pridelovalca in zaščita potrošnika. Kmetija vsako leto pridobi certifikat za posamezne pridelke ali izdelke, ki jih potem sme prodajati pod oznako ekološki.

OZNAKA ZAGOTAVLJA PRISTNOST

V EU so pridelki in izdelki ekološkega kmetijstva upravičeni do naziva pridelek višje kakovosti in morajo nositi nacionalni znak. V prihodnje bo obvezna tudi uporaba evropskega znaka. Posamezne skupine se lahko združijo tudi pod zasebnimi oznakami, ki jih je danes v EU zelo veliko. Večina ima postavljena svoja

pravila, ki so včasih bolj zahtevna kot uredbe. Tudi te kontrolirajo pooblaščenice organizacije. Zagotavljajo pa združevanje pri trženju in prepoznavnost ponudbe ekoloških pridelkov in izdelkov. Pri nas je tak znak Biodar. Njen lastnik je Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije. Po pooblastilu kontrolo po nekoliko bolj ostrih pogojih opravlja kontrolna organizacija. Drugi znak, ki ga uporabljajo pridelovalci v Sloveniji, je znak Demeter. Lastnik je Demeter International iz Nemčije, pri nas pa ga uporabljajo člani združenja za biodinamično kmetovanje Ajda.

Slovenija podpira ekološko kmetovanje

V okviru Programa razvoja podeželja so predvideni različni ukrepi za spodbujanje sonaravne rabe kmetijskega prostora - Kmetijski okoljski program (KOP). V tem okviru je možno pridobiti plačila tudi za ekološko kmetovanje. Kmetje, ki so vključeni v podukrep ekološko kmetovanje in izpolnjujejo predpisane pogoje, lahko vsako leto prejmejo plačilo glede na kmetijsko dejavnost, ki jo izvajajo na svojem kmetijskem gospodarstvu. Podpore se glede na dejavnost gibljejo med približno 227 do 578 evrov na hektar. Ob tem si ekološki kmetje lahko na podlagi razpisov, ki podpirajo uvajanje shem kakovosti, zagotovijo sredstva za kritje stroškov vsakoletne obvezne kontrole ekoloških kmetijskih gospodarstev in drugih povezanih izdatkov. Ekološko kmetovanje je tudi pri drugih razpisih dodatno točkovano.

JE INTEGRIRANO ENAKO KOT EKOLOŠKO?

Integrirana pridelava je oblika konvencionalnega kmetovanja, ki velja za vrsto sonaravnega kmetijstva. Je odmik od industrijskega načina kmetovanja, ki pogosto ne upošteva naravnih zakonitosti in tla obravnava le kot substrat za pridelavo, živali pa za stroje za prirast biomase. Podobno kot ekološko kmetovanje integrirana pridelava poteka po določenih pravilih in ga nadzorujejo certificirane kontrolne organizacije. Gre za zmanjševanje pritiska na okolje, vendar z uporabo konvencionalnih sredstev, tudi mineralnih gnojil in pesticidov. Razlike in podobnosti med obema sonaravnima pristopoma so navedene v okvirju:

JE TRADICIONALNO ENAKO KOT EKOLOŠKO?

Mnogokrat slišimo trditev, da je nek pridelek ekološki samo zato, ker na kmetiji kmetujejo tradicionalno in ne uporabljajo mineralnih gnojil. Tradicionalno kmetovanje teče z upoštevanjem kroženja snovi na kmetiji, kolo-

barjenjem, brez uporabe mineralnih gnojil in pesticidov. Izhaja iz poznavanja narave kulturnih rastlin in živali in ima zato mnoge komponente sonaravnega kmetijstva. Kljub vsemu ga ne moremo istovetiti z ekološkim ali biološkim kmetovanjem. Tradicionalno kmetovanje teče po nepisanih, zelo ohlapnih pravilih. Ekološko natančno sledi določenim pravilom oziroma predpisom. Obenem ekološko kmetovanje poteka pod stalnim nadzorom kontrolnih organizacij. V tradicionalnem kmetovanju velja zaupanje med ponudnikom in kupcem, ekološko kmetovanje pa s pomočjo stroke zagotavlja neoporečnost postopkov ter kakovost pridelkov in izdelkov. Tudi po predpisih se z izrazom ekološki ali biološki sme označiti samo pridelek ali izdelek, ki je narejen iz ekoloških surovin in po pravilih za ekološko kmetovanje.

VZPOREDNO Z EVROPO

Razvoj ekološkega kmetovanja v Sloveniji je ozko povezan z delovanjem kmetijske svetovalne službe. Od vsega začetka naši

svetovalci sodelujejo in strokovno podpirajo razvoj ekološkega kmetovanja. Pomembno vlogo v razvoju ekološkega kmetovanja so odigrale tudi nekatere nevladne organizacije. V Sloveniji smo skupaj sledili trendom v Evropi in tako pričeli intenzivno razvijati tovrstno obliko kmetovanja po letu 1998. Od takrat pa do danes so se zvrstile številne dejavnosti. Med pomembnejše vsekakor spadajo izobraževanja zainteresiranih skupin kmetov v okviru začetnih tečajev iz ekološkega kmetovanja na kmetijsko-gozdarskih zavodih. Seveda med ključne dejavnosti sodi tudi vzporeden razvoj standardov za ekološko pridelavo v Sloveniji, kontrolnega sistema, vzpostavitve Slovenskega kmetijsko okoljskega programa v okviru programa razvoja podeželja. Sodelovali smo pri organiziranju povezovanja ekoloških kmetov v regionalna združenja in v krovno organizacijo: Zvezo združenj ekoloških kmetov Slovenije. Dinamika razvoja kaže na hitro rast zanimanja za to obliko kmetovanja (slika). V zadnjih dveh letih sicer beležimo nekoliko manjšo rast šte-

vila ekoloških kmetij. Če pa pogledamo podatke natančneje, vidimo, da se znotraj ekološkega kmetovanja vsako leto povečuje število kmetij, ki so prešle obdobje preusmeritve. Zanimanje za ekološko kmetovanje se veča v sektorjih, v katerih je bilo do sedaj zanimanje manjše (vinogradništvo, sadjarstvo, zelenjadarstvo ...). Iz podatkov za leto 2008 lahko razberemo, da je okoli 2,7 odstotkov kmetij v Sloveniji ekoloških in da so obdelovale skupaj okoli 5 odstotkov vseh zemljišč v kmetijski rabi, kar je nekoliko nad evropskim povprečjem.

Ekološko kmetijstvo v številkah

Na svetu je 32,2 milijonov hektarov namenjenih ekološki pridelavi in približno 30 milijonov hektarov certificiranih površin za nabiranje v naravi in čebelarstvo.

V Evropi je 7,8 milijonov hektarov namenjenih ekološkemu kmetovanju (4,3 odstotki kmetijskih zemljišč v uporabi).

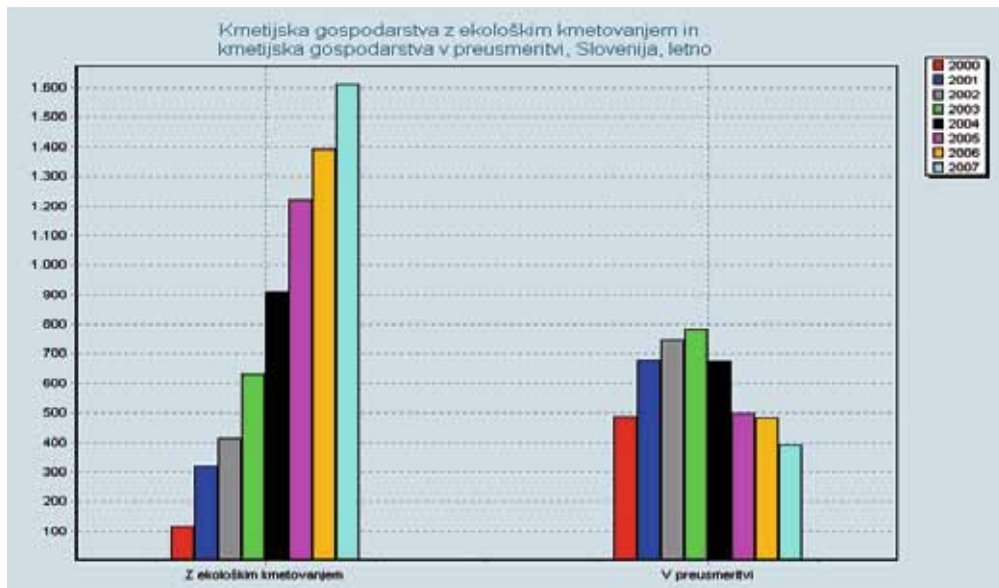
V Sloveniji je bilo leta 2008 29.863 hektarov namenjenih ekološkemu kmetovanju. Na njih je kmetovalo 1.789 ekoloških kmetij in 278 kmetij v preusmeritvi. V kontrolo je bilo prijavljenih skupaj 2067 kmetijskih gospodarstev. Povprečna ekološka kmetija je bila velika 14,43 hektarov.

KAKO ZAČETI?

Odločitev za ekološko kmetovanje je osebna odločitev vsakega gospodarja kmetije. Pogosto imajo pri tem odločilno besedo tudi člani njegove družine in dobre izkušnje v soseščini. Najprej

		Integrirana pridelava	Ekološka pridelava
Gnojenje	Organska gnojila	Dovoljena	Organska gnojila z lastnega gospodarstva in proizvodi iz Priloge I., Uredbe komisije (ES) št. 889/2008
	Mineralna gnojila	Dovoljena, na osnovi analize tal	Samo proizvodi iz Priloge I., Uredbe komisije (ES) št. 889/2008, na osnovi analize tal
Pridelava rastlin	Semenski material	Ni omejitev	Ekološki semenski material, v izjemnih primerih netretiran konvencionalni
	Gensko spremenjeni organizmi (GSO)	Prepoved	Prepoved
	Hidroponsko gojenje	Dovoljeno v zaprtem prostoru	Prepoved
Varstvo rastlin	Preventivni ukrepi (prednostni ukrepi)	Kolobar, mehansko varstvo, biotično varstvo (naravni sovražniki) ...	Kolobar, mehansko varstvo, biotično varstvo (naravni sovražniki) ..., ustrezne odporne vrste in sorte
	Herbicidi	Sredstva, ki so zapisana v tehnoloških navodilih za integrirano pridelavo	Niso dovoljeni
	Insekticidi	Sredstva, ki so zapisana v tehnoloških navodilih za integrirano pridelavo	Samo proizvodi iz Priloge II., Uredbe komisije (ES) št. 889/2008
	Fungicidi	Sredstva, ki so zapisana v tehnoloških navodilih za integrirano pridelavo	Samo proizvodi iz Priloge II., Uredbe komisije (ES) št. 889/2008

Dinamika rasti števila ekoloških kmetij in kmetij v preusmeritvi v letih 2000 do 2007 (vir: MKGP, SURS)

V prihodnjih številkah Zelene dežele bomo predstavljali značilnosti posameznih panog ekološkega kmetijstva od zelenjadarstva in pridelave poljščin do reje domačih živali. Avtorji člankov bodo svetovalci, ki imajo tudi sami dolgoletne izkušnje z ekološkim kmetovanjem in s svetovanjem ekološkim kmetom. Besedo pa bomo dali tudi uspešnim ekološkim kmetom.

» DR. JANKO RODE
» MITJA ZUPANČIČ
KGZS – Zavod Celje

je dobro pridobiti čim več informacij o predpisih, zahtevah in praksah ekološkega kmetovanja. Na odločitev morata vplivati tudi dohodkovna sprejemljivost in izvedljivost prehoda. Na kmetijsko-gozdarskih zavodih so na voljo svetovalci za ekološko kmetovanje, ki pomagajo usmeriti razmišljanje pri zbiranju podatkov in argumentov za odlo-

čitev. Pomagajo tudi pri izdelavi preusmeritvenega načrta. Za zainteresirane na zavodih izvajajo začetne tečaje ekološkega kmetovanja z zaključnim ogledom dobre prakse. Dobro se je pogovoriti tudi s kmeti, ki že ekološko kmetujejo. Srečate jih lahko tudi na ekoloških tržnicah, ki so uveljavljen način prodaje pri nas. Po sprejeti odločitvi se je do konca

koledarskega leta potrebno prijaviti v kontrolo na eno od akreditiranih kontrolnih organizacij. Z vpisom v kontrolo dobi kmetija status kmetije v preusmeritvi in se lahko v zbirni vlogi prijavi za vključitev v podukrep ekološko kmetijstvo. Obenem začne z dvehletnim obdobjem preusmeritve. Po tem prehodnem obdobju postane kmetija ekološka.

**Zdravje zemlje,
rastline, živali in
človeka je eno in
nerazdružljivo!**

(Sir Albert Howard)

Blagovna znamka Biodar

Evropski zaščitni znak

Blagovna znamka Demeter

Slovenski nacionalni zaščitni znak

Tudi drobnica ima pomembno vlogo pri kroženju snovi na ekoloških kmetijah. (Foto: Bogdan Črv)

Prenovljena spletna stran KGZS

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije se je spomladi intenzivno lotila prenove svoje spletne strani. Prenovljena spletna stran bo za uporabnike preglednejša in enostavnejša. Idejni koncept spletne strani je hitro in ažurno obveščanje članov in članic ter ostalih uporabnikov o novostih na področjih, ki jih pokriva KGZS ter o dejavnosti zborničnih organov in strokovnih služb. Naslov spletne strani ostaja nespremenjen, v prenovljeni podobi pa bo zaživela ob koncu avgusta. **Obiščite nas na <http://www.kgzs.si>!**

» JERICA POTOČNIK

Rejska dirka v Ljutomeru

Kasaški klub Ljutomer v sodelovanju z Zvezo društev kasaške centrale Slovenije v nedeljo, 30. avgusta prireja na ljutomerskem hipodromu že šesto letošnjo prireditev. Osrednja točka bo vsekakor druga rejska dirka letošnje sezone – Slovensko državno prvenstvo za triletne kasače. V dirki z bogatim nagradnim skladom (6.950,00 evrov) se bo za naslov državnega prvaka pomerilo 12 najboljših slovenskih konj iz generacije rojene leta 2006, ki so si nastop priborili v kvalifikacijskih dirkah. Namen rejskih dirk je predvsem ugotavljanje tekmovalno vrednosti konj, rojenih v posameznem letniku, obenem pa se tudi ocenjuje plemenska vrednost njihovih prednikov.

Precej pozornosti bosta gotovo deležni tudi dirka za pokal Radgonskega sejma in dirka za pokal Svetovnega prvenstva v oranju. V obeh se pričakuje nastop večine najboljših starejših slovenskih kasačev. Poleg omenjenih bodo na sporedu še štiri kasaške dirke.

KGZS na 42. mednarodnem obrtnem sejmu v Celju

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije se bo med 9. in 16. septembrom 2009 predstavljala na 42. Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju. Na razstavnem prostoru v hali K se bodo v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije predstavljali člani Združenja malih sirarjev, Združenja za predelavo mesa na kmetijah in Združenja turističnih kmetij.

V četrtek 10. septembra bo ob 14.30 v mali kongresni dvorani celjskega sejmišča potekala predstavitev novega kataloga turističnih kmetij Prijazno podeželje. Na snidenje v Celju!

Semenarna Ljubljana, d. o. o., Dolenjska c. 242, Ljubljana, www.semenarna.si

Zakon o posebnem dodatku za socialno ogrožene

Državni zbor je 15. julija sprejel Zakon o posebnem dodatku za socialno ogrožene, ki naj bi izboljšal socialno varnost državljanek in državljanov Republike Slovenije ter tujk in tujcev, ki imajo v Republiki Sloveniji dovoljenje za stalno prebivanje.

Osebe, ki so ob uveljavitvi tega zakona upravičene do denarne socialne pomoči po predpisih o socialnem varstvu, prejmejo 160 evrov, kadar je upravičen posameznik, oziroma 200 evrov, kadar je upravičena družina. Do 120 evrov pa so upravičene osebe iz skupin, določenih z zakonom (sem sodijo tudi uživalci pokojnin po predpisih o starostnem zavarovanju kmetov), katerih mesečni prejemki so nižji od 268 evrov. Če pa znašajo mesečni prejemki posameznika nad 268 evrov in ne presegajo 313 evrov, jim bo izplačevalec po uradni dolžnosti izplačal 80 evrov v mesecu po objavi predmetnega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije. Posebni dodatek je enkratna državna pomoč in je oproščen plačila dohodnine po davčnih predpisih.

» ANDREJA KRT STOPAR

Šesti vseslovenski shod kmetov na Ponikvi in Slomu

Vabimo vas na 6. vseslovenski shod kmetov k zavetniku slovenskih kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva Antonu Martinu Slomšku, ki bo v nedeljo 11. oktobra 2009, na Ponikvi in Slomu pri Šentjurju. Letošnje srečanje bo potekalo pod sloganom: Kdor svojo domovino ljubi, se bo vsega veselil, kar srečo domovine povišuje.

Ne izgublajte denarja!

Zaradi prepozne registracije in sporočanja premikov govedu prihaja do zavrnitve zahtevkov za posebno premijo za bike in vole ter dodatnega plačila za ekstenzivno rejo ženske govede.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije ugotovljamo, da je zaradi prepozno sporočenih premikov govedu oz. prepozne označitve in registracije telet zavrnutih večje število zahtevkov za posebno premijo za bike in vole in dodatno plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govedu za leto 2008. Ker si želimo, da bi bilo tovrstnih napak v prihodnje čim manj in da zaradi tega upravičenci ne bi imeli zavrnutih zahtevkov, vas ponovno želimo opozoriti na roke, v katerih morate sporočiti premike govedu oz. opraviti označitev in registracijo telet.

Vsi imetniki živali (lastniki oz. osebe, ki se ukvarjajo z rejo, varstvom, klanjem, nakupom in prodajo, prevozom, razstavljanjem ali drugo vrsto rabe goved), razen prevoznikov, morajo voditi ažuren register živali in poročati pristojnemu organu (Službi za identifikacijo in registracijo živali – SIR-u) o vseh premikih živali na gospodarstvo in z njega ter o vseh rojstvih in poginih živali na gospodarstvu, skupaj z datumi teh dogodkov, in sicer v predpisanih rokih. Vsi imetniki živali so tudi dolžni poskrbeti za pravilno in pravočasno označitev goveda.

OZNAČITEV GOVED

V skladu s Pravilnikom o identifikaciji in registraciji goved (v nadaljevanju Pravilnik; Uradni

list RS, št. 16/2003 z vsemi spremembami) je za pravilno in pravočasno označitev govedu odgovoren imetnik govedu. Govedo mora biti označeno čim prej po rojstvu oz. preden se premakne na drugo lokacijo, najpozneje pa do starosti 20 dni. Govedo lahko označijo imetniki govedu sami ali pa jih označi pooblaščen organizacija.

SPOROČANJE PODATKOV V CENTRALNI REGISTER GOVEDI – SPOROČANJE PREMIKOV

V skladu s pravilnikom je rok za sporočanje in vpis podatkov v centralni register govedu (CRG) sedem dni od dogodka oziroma pred premikom goveda na drugo lokacijo. Če imetnik goveda sporoča podatke preko pooblaščen organizacije, je dolžan podatke pooblaščen organizaciji sporočiti najpozneje v štirih dneh po dogodku. Pooblaščen organizacija je dolžna podatke vnesti v CRG najpozneje v naslednjih treh dneh.

POSLEDICE ZA IMETNIKE GOVEDI

Pravočasnost registracije govedu in sporočanja premikov se v celotnem življenju živali kontrolira v okviru navzkrižne skladnosti. Za namen izvajanja zahtev za dodatno plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govedu in posebno premijo za bike in vole se na podlagi sodbe evropskega sodišča in spremembe Uredbe Sveta 1782/2003 oz. 73/2009 pravo-

Prepozna registracija in sporočanje premikov govedu je lahko vzrok za zavrnitev zahtevkov za posebne premije!

časnost sporočanja premikov in registracije govedu kontrolira v obdobju obvezne reje. Pri zahtevkih za posebno premijo za bike in vole in pri dodatnem plačilu za ekstenzivno rejo ženskih govedu v primerih, da je registracija/premik za določeno žival v obdobju obvezne reje sporočen prepozno, ta žival ne izpolnjuje predpisanih zahtev in je tako zahtevek zanjo zavrnut. Poleg tega pa lahko upravičenci, odvisno od deleža napak, dobijo tudi sankcije, ki pomenijo zmanjšanje plačila za ostale upravičene živali.

Glede na to, da je za pravilno in pravočasno registracijo živali in sporočanje premikov dolžan poskrbeti imetnik živali in da živali zaradi na-

pak pri registraciji/sporočanju premikov niso upravičene do zahtevkov, predlagamo, da rejci poskrbijo za pravočasno registracijo in sporočanje premikov v CRG. Pravočasnost sporočanja premikov naj redno kontrolirajo tudi na izpisih iz CRG. Kadar označitev, registracijo in vnose premikov govedu opravlja pooblaščen organizacija, predlagamo, da pooblaščen organizacija ob izročitvi dokumentov (ki morajo biti oddani pravočasno) rejcem izda potrdilo o tem, s čimer lahko dokazujete pravočasnost sporočanja premikov in registracije.

»MARINKA KOROŠEC

Ali bodo slovenski kmetje vzdržali ob tako nizki ceni mleka?

Priraja mleka je v Sloveniji ena najpomembnejših kmetijskih dejavnosti in ima ključni pomen za ohranitev slovenskega podeželja, saj ohranja obdelanost kmetijskih površin na območjih z omejenimi dejavniki, kjer se proizvede 62 odstotkov vsega mleka.

Uvedeni tržnocenovni ukrepi, to so podpora zasebnemu skladiščenju, intervencijski odkup masla in posnetega mleka v prahu ter izvozne spodbude niso preprečili nadaljnega padca cen mleka. Povprečna odkupna cena mleka je v letu 2008 dosegala 34 evrov/100 kg, v juniju 2009 pa se je znižala na samo 25 evrov/100 kg (Tržno informacijski sistem).

Zaradi znižanja odkupnih cen mleka je prizadeto veliko mlečnih proizvajalcev, ki že opuščajo proizvodnjo mleka. Z nadaljnjim slabšanjem ekonomskega položaja mlečne proizvodnje bodo najprej opuščene ravno kmetije na območjih z omejenimi dejavniki. Številne kmetije, usmerjene v prirajo mleka, so v preteklih letih investirale v povečanje priraje preko najetih posojil, kar jim sedaj povzroča finančno breme. Dodatno zniževanje odkupne cene mleka in s tem dohodka kmetov bi povzročilo propad najbolj vitalnih kmetij, saj so se le-ti v tem kriznem obdobju intenzivno prilagajali z zniževanjem stroškov priraje ter pri tem izrabili vsa razpoložljiva likvidnostna sredstva.

Iz analitične kalkulacije Kmetijskega inštituta Slovenije za mesec julij 2009 so razvidni skupni stroški priraje mleka na kilogram, od katerih pa so odšteta še plačila za ukrepe kmetijske politike (SKP). V preglednici vidimo, da je prodajna cena mleka 0,2574 evra za kilogram bistveno nižja od stroškov. Koefficient ekonomičnosti pa predstavlja razmerje med prodajno ceno in stroški, zmanjšan za plačila SKP, ter ponazarja pokritost stroškov s prihodki od prodaje mleka.

Vrsta pridelka	Strošek zmanjšan za plačila skupne kmetijske politike (evrov/kg)	Prodajna cena mleka	Koefficient ekonomičnosti (%)
Mleko (4500 l/kravo)	0,3787	0,2574	0,68
Mleko (6500 l/kravo)	0,2986	0,2574	0,86

Ugotavljamo, da je kljub nastali krizi edini dejanski ukrep, ki ga izvaja Vlada RS, nadaljnja uvedba izvoznih podpor za mleko. Vodstvo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je zato ponovno pozvalo Vlado RS in pristojna ministrstva, da:

- sprejmejo potrebne ukrepe za ustrežnejšo razdelitev dohodka med vse udeležence v verigi priraje, predelave in prodaje mleka (obdavčitev visokih marž),
- izvajajo ukrepe za večjo uporabo intervencijskega odkupa masla in mleka v prahu,
- poskrbijo za izboljšanje likvidnosti kmetijskih gospodarstev z uvedbo dodatnih finančnih sredstev za podporo mlečnemu sektorju preko ukrepa pomoči »de minimis«,

- potrošnikom predstavijo kakovost in varnost doma pridelane hrane ter dosežejo čimprejšnjo pripravo zakona o generični promociji, v katerem bo upoštevan realni delež sofinanciranja posameznih sektorjev,
- imenujejo medresorsko delovno skupino, ki bo proučila vse možne ukrepe za izboljšanje stanja v sektorju priraje mleka,
- zmanjšajo administrativ-

ne prepreke ter vzgojno-izobraževalnim ustanovam zagotovijo ustrežnejšo predstavitev sheme t.i. šolskega mleka,

- zagotovijo potrebna finančna sredstva proračuna RS za izplačilo neposrednih plačil pred 1. decembrom 2009,
- proizvajalcem mleka omogočiti pomoč s strani lokalnih skupnosti preko državnih pomoči (sprememba Pravilnika o dodeljevanju sredstev za ohranjanje in razvoj kmetijstva v občinah).

»ALBERTA ZORKO
»UROŠ ZGONEC

Prodaja svežega surovega mleka s t.i. mlekomati je v sosednji Avstriji pogosta, pri nas pa si še vtira pot.

Vodič dobre prakse za predelavo mleka je potrjen

Vodič - priročnik dobre higienske prakse za proizvodnjo mlečnih izdelkov na kmetiji je po večletnem prizadevanju sirarjev in KGZS končno potrjen.

Večletno prizadevanje Združenja kmečkih sirarjev Slovenije (ZKSS) in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) se je uspešno zaključilo s prejetjem sklepa Veterinarske uprave RS (VURS), da je **Vodič dobre higienske prakse za proizvodnjo mlečnih izdelkov na kmetiji ustrezen za uporabo v obratih, ki opravljajo dejavnost proizvodnje mlečnih izdelkov. Tako združenje kot KGZS si že dlje časa prizadevata, da se notranje kontrole, ki so pri predelavi mlečnih izdelkov zakonsko predpisane, uredijo tako, da so primerne in učinkovite tudi za manjše obrate na kmetijah.**

PODLAGE ZA VSEBINO PRIROČNIKA

Zakonodajni okvir priročnika dobre higienske prakse predstavlja Evropska zakonodaja na področju živil in krme, t.i. »Higienski paket«, in slovenska zakonodaja, ki zagotavlja visoko raven javnega zdravja in poenotena pravila na celem področju EU. Osnovno načelo je, da se odgovornost za varnost živil prenese na proizvajalca. Proizvajalec mora imeti uvedeno metodo notranje kontrole in jo je dolžan kontrolirati v laboratoriju.

Notranje kontrole so zakonsko predpisane. Imeti jih

mora vsak obrat za proizvodnjo mlečnih izdelkov, metode pa so različne: DHP, HACCP ... Dobra higienska praksa je prav gotovo bolj primerna za manjše obrate na kmetijah, kjer običajno dela ena oseba. Dobra higienska praksa je paralelna metoda HACCP-ju, ki pripelje do enakega rezultata – do zmanjšanja mikrobiološkega tveganja v proizvodnji.

PRIROČNIK – KAKO JE NASTAL IN ZA KOGA?

Vodič – priročnik dobre higienske prakse je bil izdelan v Franciji s pomočjo Združenja predelovalcev mleka in strokovnjakov mlečnega sektorja. Preveden je bil v slovenščino in prilagojen razmeram in zakonodaji v Sloveniji. Na tem mestu gre prav gotovo zahvala strokovnjakom Združenja kmečkih sirarjev Slovenije, KGZS - Zavoda Ptuj in VURS-a, ki so skupaj uspešno opravili to obsežno delo. Uporaba vodiča v Sloveniji ni obvezna, za kmečke obrate pa je priporočena. Vsak proizvajalec mlečnih izdelkov na kmetiji, ki želi uporabljati metodo dobre higienske prakse, mora opraviti 14-urno izobraževanje, kjer se seznanjajo z uporabo vodiča, predpisi glede higiene, mikrobiološkimi kriteriji, ki se nanašajo na varnost, mlečno mikrofloro, posameznimi bakterijami in njihovimi posledicami za zdravje, z načinom in obvladovanjem

nevarnih bakterij v reji in v predelavi, glavnimi viri okužbe v vseh tehnoloških fazah ter z razumevanjem in uporabo vodiča. Po zaključenem izobraževanju dobi vsak udeleženec potrdilo in lahko metodo dobre higienske prakse začne uporabljati v svoji sirarni. Če po končanem izobraževanju potrebuje pomoč pri izdelavi lastnega vodiča dobre higienske prakse, mu strokovnjaki KGZS - Zavoda Ptuj pomagajo tudi pri tem. Izobraževanje poteka enkrat letno, običajno v zimskem času, celo leto pa na zavodu vpisujejo nove kandidate za izobraževanje. V kolikor razmišljate o predelavi mleka na kmetiji in registraciji obrata, se čim prej prijavite na tečaj dobre higienske prakse.

KAKO JE VODIČ SESTAVLJEN?

Vodič je sestavljen iz šestih delov: Uvod, Slovar, Operativni listi ali Higiena, Pridelava mleka, Mlečni izdelki in Vodič Dodatek. V **Uvodu** so na kratko predstavljeni uporaba Vodiča in vse štiri nezaželene bakterije, minimalne frekvence kontrol, ki jih mora opravljati proizvajalec, kako vzorčimo, kako označujemo vzorce, izobraževanje in osnovni pripomočki, ki jih nosilec dejavnosti mora obvezno imeti za spremljanje parametrov varnosti. **Slovar** razlaga strokovne pojme. V slovarju je navedena

tudi vsa uporabljena literatura in zakonodaja. **Operativni listi** pokrivajo vse tehnološke faze proizvodnje v sirarskem obratu od skladiščenja mleka, uporabe kultur do čiščenja, uporabe vode ... Vsaka tehnološka faza je posebej obdelana s poudarkom, na kaj je treba biti pozoren, kakšni so preventivni ukrepi, kako to kontroliramo in popravni ukrepi. Na enak način sta predstavljena tudi **Pridelava mleka** ter **Mlečni izdelki** za 18 skupin mlečnih izdelkov, ki se trenutno izdelujejo v Sloveniji. **Vodič Dodatek** pa vsebuje predstavitev osnovnih proizvodnih faz glavnih kategorij kmečkih sirov z glavnimi tehnološkimi parametri in kontrolami, ki jih lahko izvedejo kmečki sirarji z enostavno opremo.

Naj zaključim z veseljem, ki ga čutimo ob zaključku vsi, ki smo sodelovali pri tem velikem projektu Vodič oz. priročnik dobre higienske prakse. Dosežen je glavni cilj, da so kmečki sirarji dobili izredno pomemben dokument, ki jim bo služil kot osnova za vzpostavitev notranjih kontrol v svojem obratu, hkrati pa tudi učbenik oz. zbirnik vseh informacij, ki jih potrebujemo za uspešno predelavo mleka na kmetiji.

»MAJDA TUMPEJ
KGZS – Zavod Ptuj

Prvo leto izkušenj z Leader pristopom

Tudi v Sloveniji smo začeli z izvajanjem projektov Leader, kar za naše okolje pomeni novost in kar precej začetniških težav. Pomembno je, da se na območjih lokalnih akcijskih skupnosti (LAS) izvajajo projekti, ki so za določeno lokalno okolje najpomembnejši.

Sprejem reforme skupne kmetijske politike Evropske unije v letu 2003 je pomenil začetek novega obdobja evropskega kmetijstva. Pomembna poudarjena sprememba se nanaša na večnamenskost kmetijstva, kar naj bi se dosegalo skozi nove programske usmeritve v okviru Programa razvoja podeželja. Pristop Leader pomeni izvajanje projektov, ki povezujejo različne dejavnosti na lokalni ravni po načelu od spodaj navzgor - na pobudo lokalnega prebivalstva in ostalih akterjev razvoja podeželja. V starih članicah Evropske unije so pričeli z izvajanjem tovrstnih projektov že v letu 2003 in imajo danes na tem področju že določene izkušnje. Nekaj primerov projektov iz različnih evropskih držav, ki so bili realizirani s pomočjo sredstev Leader: Razvoj in varstvo naravne in kulturne dediščine - projekt iz območja Italije, Šola za razvoj turizma in podeželja iz Portugalske, Spletna stran za pomoč malim podjetjem pri iskanju prevoza tovora iz Finske, Oprema za poseben center za varstvo otrok, projekt iz Španije itd. Nazivi projektov nam kažejo pestrost področij, na katere Leader pristop posega in na nujnost sodelovanja med različnimi akterji razvoja podeželja.

KAKO JE V SLOVENIJI PO DOBREM LETU DNI IZVAJANJA TOVRSTNIH PROJEKTOV?

Če izzamemo leto 2007, ko je bilo potrebno izoblikovali primerno podporno okolje in postaviti celoten sistem za začetek koriščenja tega dela razvojnih sredstev, je situacija v Sloveniji po območjih danes različna - različna glede na predhodne dejavnosti, ki so se v določenih lokalnih okoljih odvijale v preteklosti. Na območjih, kjer se je že pred letom 2007 vzpostavilo neko konstruktivno povezovanje različnih inštitucij, nevladnih organizacij in civilnega prebivalstva, so težave s pripravo in izvajanjem projektov manjše kot v okoljih, kjer se je s tem pričelo šele po pristopu Slovenije v Evropsko unijo. Vendar so se kljub vsem težavam Leader projekti začeli izvajati tudi v Sloveniji. Izkušene članice Evropske unije so lokalnim akcijskim skupinam (LAS) predlagale, naj začnejo z izvajanjem manj zahtevnih projektov na lokalni ravni in ta predlog so upoštevale. Naštetimo nekaj projektov, ki se v Sloveniji izvajajo kot Leader projekti: Pridelujmo hrano na zdrav način, Motiviranje in usposabljanje za iskanje turističnih priložnosti v okolju na območju LAS, Povečanje ponudbe e-informacij s ciljem spodbu-

janja podjetništva na podeželju, Razvoj Kulturno turističnega centra, Pozdrav s podeželja, Informacijske table, Sadovnjak, travnik in vrt naj bo z znanjem podprt in tako dalje.

BREZ ZAČETNIŠKIH TEŽAV PRI IZVAJANJU TOVRSTNIH PROJEKTOV NE GRE

Poleg težav, ki se pojavljajo z izborom projektov na lokalni ravni, se bo potrebno navaditi partnerskega odnosa pri sodelovanju več partnerjev v projektu. Gre za porazdelitev nalog v okviru neke projektne dejavnosti, solidarnost in zaupanje. Ob zaključku projekta je potrebno sredstva med partnerje pravično razdeliti. Precejšen problem predstavlja vnaprejšnje zagotavljanje virov za izvedbo projekta s strani partnerjev. Naslednja težava so zakomplicirani in dolgotrajni administrativni postopki za pridobitev

sredstev, ko je projekt v celoti že zaključen. V zvezi s tem je, po navedbah evropske mreže za razvoj podeželja, v Bruslju že začeta raziskava o možnostih poenostavitve teh zakompliciranih postopkov. Upamo, da se bodo postopki resnično poenostavili in skrajšali, saj je le-to ena največjih zavor, zaradi katere se predvsem društva, ki so pomembni nosilci razvoja na podeželju, ne odločajo za pripravo in realizacijo projektov.

Želimo si, da z dejavnostmi v lokalnih okoljih upravičimo ime novega pristopa razvoja - Leader namreč pomeni povezave med dejavnostmi za razvoj podeželskega gospodarstva.

»NADA GREŠAK
KGZS - Zavod Ljubljana*

*KGZS - Zavod Ljubljana je upravljevec LAS Društvo za razvoj podeželja Zasavje

Aktivnosti s predšolskimi otroci v okviru projekta Leader
(Foto: Karmen Skalič)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Izvajanje Programa razvoja podeželja za obdobje 2007-2013

Slovenija je po podatkih Evropske komisije z dne 31. marca 2009 med novimi državami članicami EU na prvem mestu po uspešnosti črpanja iz Evropskega sklada za kmetijstvo in razvoj podeželja (EKSRP). Slovenija je na desetem mestu med vsemi državami članicami EU. To pomeni, da je organizacija izvedbe programa ustrezna, da je Slovenija pri črpanju sredstev učinkovita, da je sodelovanje s socialnimi partnerji in ciljnim skupinami dobro ter da je uspešno tudi obveščanje ciljne javnosti o Programu razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 (PRP 2007-2013).

Učinke izvajanja PRP 2007-2013 je po enem letu izvajanja sicer težko meriti. V prvem letu se je ministrstvo osredotočilo predvsem na zagotavljanje ustreznih pogojev za izvajanje vseh ukrepov in odpravo pomanjkljivosti, ki smo jih zaznali s prvimi generacijami javnih razpisov.

V letu 2008 je ministrstvo uspešno akreditiralo izvajanje ukrepov 4. osi (LEADER), s čimer je PRP 2007-2013 v celoti postal operativen in se izvaja. Vzpostavljena je tudi t.i. mreža za podeželje, katere namen je obveščanje čim širše zainteresirane javnosti s področja razvoja podeželja.

Črpanje sredstev je uspešnejše pri ukrepih, ki so se izvajali že v programskem obdobju 2004-2006 (Ukrep 121 – Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, ukrep 122 – Povečanje gospodarske vrednosti gozdov in v zadnjem času tudi ukrep 123 – Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom). Slovenija dobro črpa tudi sredstva za kmetijsko okoljske ukrepe in plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (2. os PRP 2007-2013), kjer se sredstva za razliko od ostalih osi razdeljujejo letno na podlagi zahtevkov, vloženih skupaj z zahtevki za neposredna plačila.

V letu 2008 so se začeli izvajati vsi ukrepi razen ukrepa 111 – Usposabljanje za delo v kmetijstvu in gozdarstvu, pri katerem je moralo ministrstvo najprej natančno preveriti celotni sistem pridobivanja izobrazbe, ki ni del rednega izobraževalnega sistema. Po začetnih težavah je bil javni razpis objavljen maja letos. V okviru četrte osi PRP 2007-2013 intenzivno črpanje sredstev pričakujemo v tem letu, saj so morale biti najprej potrjene lokalne akcijske skupine (LAS). V okviru dveh javnih pozivov je bilo tako potrjenih 33 LAS, ki pokrivajo 97 % slovenskega podeželja brez mest, in kar 94 % vseh prebivalcev na podeželju.

Zaradi gospodarske krize in s tem povezanih težav pri pridobivanju lastnih finančnih sredstev smo pripravili nekatere spremembe PRP 2007-2013, in sicer bodo določeni ukrepi predvidoma deležni višje stopnje podpore, s čimer želimo omogočiti lažje zagotavljanje lastnih sredstev za posodobitev in prestrukturiranje proizvodnje. Za 10 odstotnih točk se bo povečalo sofinanciranje investicij za prilagoditev na nove izzive v okviru ukrepa Posodabljanja kmetijskih gospodarstev. Delež javnih sredstev za naložbe se bo povečal s 50 na 60 odstotkov tudi na ukrepih Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti in Podpora ustanavljanju in razvoju mikropodjetij, sofinanciranje naložb pa se bo povečalo tudi na ukrepih Obnova in razvoj vasi in Ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja, in sicer s 50 na 85 odstotkov. Ministrstvo je predlog teh sprememb posredovalo v potrditev Evropski komisiji v Bruselj.

Nacionalna poklicna kvalifikacija

Z nacionalno poklicno kvalifikacijo posameznik pridobi javno veljavno listino - certifikat, s katero dokazuje usposobljenost za opravljanje poklica. S tem potrdi znanja in delovne sposobnosti, ki jih je pridobil na različne načine.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je registrirana za izvajanje postopkov preverjanja in potrjevanja poklicnih kvalifikacij: predelovalec mleka, predelovalec mesa, predelovalec sadja, izdelovalec kruha potic peciva in testenin na tradicionalen način, vinogradnik, poljedelec, sadjar, zelenjadar in živinorejec.

Kandidati, ki se odločijo za pridobitev poklicne kvalifikaci-

je – certifikata, se lahko obrnejo na kmetijsko svetovalno službo pri kmetijsko-gozdarskih zavodih. Tam so usposobljeni svetovalci, ki mu bodo svetovali v zvezi s postopkom in pri pripravi zbirne mape – portfolia, v kateri kandidat zbere listine in druga dokazila, s katerimi dokazuje svojo usposobljenost.

V jeseni lahko kandidati oddajo prijave do 21. septembra

2009. Vloge pošljejo na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Celovška 135, 1000 Ljubljana. Informacije in svetovanje v zvezi z izvajanjem postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij bodo dostopne na sledečih naslovih:

KGZ Murska Sobota, Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota: Frančka Lebarič (02 588 81 44), Anica

Petrovič (02 538 10 74), Metka Marinič (02 562 17 00), Marika Feher (02 575 19 40), Jožica Kapun Maršič (02 539 14 22);

KGZ Ptuj, Ormoška cesta 28, 2250 Ptuj: Terezija Meško (02 749 36 21 in 02 749 36 10), Slavica Strelec (02 749 36 21 in 02 749 36 10), Hinka Hržič (02 741 75 00), Majda Tumpej (02 749 36 14 in 02 749 36 10), Franc Senekovič (02 729 09 40), Cvetka Bogdan (02

729 09 40), Suzana Pušnik (02 888 02 81), Edvard Jug (02 805 58 82);

KGZ Maribor, Vinarska 14, 2000 Maribor: Breda Friškovec (02 228 49 46), Manca Kovačec (02 228 49 46), Tadeja Vodovnik (02 228 49 53);

KGZ Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje: Andreja Žolnir (03 710 17 84), Darja Jeriček (02 824 69 23), Andreja Marguč

Kavc (03 759 18 52), Irena Kos (03 818 30 31), Bernarda Javornik (02 871 06 82);

KGZ Ljubljana, Celovška 135, 1000 Ljubljana: mag. Jožica Vodopivec Rozman (01 513 07 16), Janja Žagar (03 567 93 90), Marta Kos (01 831 75 33 in 839 77 69);

KGZ Kranj, Iva Slavca 1, 4000 Kranj: Milena Črv (04 234 24 11), Vanja Bajd Frelih (04 511 27 01);

KGZ Novo mesto, Šmihelska 14, 8000 Novo mesto: Terezija Lavrič (07 332 19 44), Andreja Absec (07 305 62 10), Slavica Grobelnik (07 816 51 30), Andrej Bajuk (07 373 05 78), Anja Mežan (07 34 60 670), Ana Nuša Kunej (07 490 22 10), Marija Levak (07 496 11 80);

KGZ Nova Gorica, Pri hratu 18, 5000 Nova Gorica: Srečko

Hrovat (05 731 28 53), Milena Štolfa (05 731 28 50), Linda Kogoj (05 305 41 36), Nataša Leban (05 388 28 13 in 05 381 12 95), Anka Poženel (05 367 10 72), Ema Zadel (05 757 01 40), Danijela Volk (05 710 02 61);

KGZS, Celovška 135, 1000 Ljubljana: Majda Filipič (01 51 36 638).

» MAJDA FILIPIČ

Jabolko na dan drži zdravnika stran

Redno uživanje sadja v zadostnih količinah ugodno vpliva na telesno ravnovesje in dobro počutje.

Sadje je v zdravi prehrani zelo pomembno. Vsebuje za življenjske procese neizbežno potrebne sestavine, kot so sladkorji, organske kisline, maščobne kisline, vlaknine, vitamini in antioksidanti. Če ga uživamo redno in v zadostnih količinah, ugodno vpliva na telesno ravnovesje in dobro počutje, kar je še posebej pomembno za zdrav razvoj otrok in mladostnikov.

Nedavne evropske epidemiološke raziskave so potrdile predvidevanje, da ljudje, ki redno uživajo sadje, redkeje zbolevajo za večino kroničnih bolezni sodobnega časa. Zanimivo je, da imajo glede na te raziskave ugoden učinek predvsem jabolka. Ljudje, ki so uživali zadostno količino jabolka, so redkeje zbolevali za boleznimi srca in ožilja, astmo, kronično obstruktivno boleznijo, ki se pojavlja predvsem pri kadilcih, sladkorna bolezen je bila bolj urejena, manj je bilo rakastih obolenj, predvsem pljučnega raka. Gotovo ima podoben učinek tudi drugo sadje, vendar ga ljudje uživajo v manjših količinah, saj so jabolka

ena izmed najpogostejših sadnih vrst v Evropi in dostopna skozi vso leto. Tako so rezultati teh raziskav potrdili že dolgo znan ljudski rek, da jabolko na dan drži zdravnika stran.

Mehanizmi, zaradi katerih je uživanje sadja zdravo, niso še dokončno raziskani, nedvomno pa na to vpliva kakovost sadja. Zato je cilj vsake države prebivalstvu ponuditi zdravo sadje. V Sloveniji smo se povezali strokovnjaki iz Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani Biotehniške fakultete ter Inštituta za imunologijo in mikrobiologijo Univerze v Ljubljani in pod okriljem Agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije dokazali, da imajo slovenska, na integriran način pridelana jabolka ugoden vpliv na nekatere dejavnike, ki pomembno preprečujejo nastajanje vseh zgoraj naštetih bolezni. Ugotovili smo, da je ta vpliv večji v pomladanskem času, ko je telo "izčrpano" zaradi zime, med katero je na razpolago manj svežega sadja in zelenjave in smo vsi ljudje manj telesno dejavni. Zanimivo je, da spomladi vseb-

nost antioksidantov, ki so zelo pomembni za vse procese v telesu in zmanjšujejo verjetnost za nastanek in slabši potek zgoraj naštetih bolezni, v jabolkih ne upade. Morda je to glavni razlog, zakaj imajo jabolka tudi spomladi ugoden učinek in niso "prazna", kot to velja med prebivalstvom. Je pa res, da vsebnost sestavin v jabolkih hitreje pada kot v jeseni in jih je potrebno po izskladiščenju iz hladilnic porabiti čim prej, najbolje v nekaj dneh. Zaradi vsega naštetega je potrebno vzpodbuditi tudi lokalno, neposredno prodajo, ki je povrh vsega še cenejša in bolj ekološka, saj pomembno zmanjša emisijo CO₂ in izpušnih plinov v zrak, ki so tudi posledica dolgotrajnih transportov živil med državami. Možnosti za neposredno, lokalno prodajo je kar nekaj. Shema šolskega sadja je že ena izmed njih. Ponudite svoje sadje neposredno v šole, za zdrav razvoj naših otrok in lepšo bodočnost slovenskega podeželja. Za informacije se pozanimajte na spletni strani Kmetijsko-gozdarske zbornice: www.kgzs.si. In še to: če imate ekološko pri-

delano sadje, ga prav tako ponudite, saj je še bolj zdravo. Mi smo dokazali, da ekološko pridelana jabolka vsebujejo še več antioksidantov kot jabolka, pridelana na integriran način.

Vse, ki pridelujete sadje, vzpodbujamo, da ste inovativni in poiščete še druge možnosti lokalne prodaje. Upamo, da bo kmalu možno tudi dostavljanje lokalnega sadja v bolnišnice in na vsa delovna mesta. Zamislite si, kako zdravo bi bilo, da bi vsa Slovenija začela jutro z zdravim slovenskim jabolkom. Če ga ne bi uspeli pojesti doma, pa bi ga zjutraj na delovnem mestu namesto obvezne kavice ali pred njo.

» **DOC. DR. BARBARA SALOBIR**
dr. med., spec. interne medicine,
Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergije, UKC Ljubljana

» **DOC. DR. ROBERT VEBERIČ**
univ. dipl. inž. agr.,
BF - Oddelek za agronomijo,
Univerza v Ljubljani

Zmaga Novomeščanov in zanimiva okrogla miza

V Mislinji na Koroškem so v soboto, 4. julija, potekale 23. državne in 2. mednarodne kmečke igre. Čudovito vzdušje so tisočglavi množici kljub nekoliko slabemu vremenu pripravili člani Društva podeželske mladine Mislinjske doline in Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM) v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije (KGZS) in njeno svetovalno službo.

V igrah košnja, grabljenje, predstavitev regije, pajsanje hloda, molža t.i. fantomske krave in igra presenečenja se je pomerilo 24 ekip društev podeželske mladine iz Slovenije in tujine. V okviru državnega tekmovanja so prva tri mesta zasedli: DPM Novo mesto, DPM Mislinjska dolina in DPM Slovenske Konjice. Na mednarodnem tekmovanju si prva tri mesta sledijo: DPM Novo mesto iz Slovenije, GOBEK iz Romunije in NYUL iz Madžarske.

OKROGLA MIZA »KUPUJEM SLOVENSKO – JEM ZDRAVO«

Mladi so na okrogli mizi z naslovom »Kupujem slovensko, jem zdravo« skušali najti vzroke nizke ozaveščenosti o pomenu in vplivu kakovostne hrane in prehranjevalnih navad na zdravje in dobro počutje. Na okrogli mizi, ki jo je povezoval **Rok Sedminek**, so spregovorili: **Igor Hrovatič**, direktor KGZS, **Simona Vrevc** z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, **Anamarija Gerold**, podpredsednica Zadružne zveze Slovenije (ZZS), in **doc. dr. Barbara Salobir**, specialistka interne medicine, pulmologije in alergologije.

Doc. dr. Barbara Salobir, specialistka interne medicine, pulmologije in alergologije, je predstavila izsledke projekta Kakovostni parametri lokalno

pridelanega sadja in njihov vpliv na človeški organizem v boleznih in zdravju in Vpliv kakovostno pridelanih jabolok in orehov na človeški organizem v zdravju in boleznih. V svoji predstavitvi je poudarila, da je bistveno vrtni se h koreninam, k načinu prehranjevanja, ki je značilen za prostor, kjer živimo. Obrambni sistem človeka je prilagojen bivanjskemu okolju in v mejah, ko se ne prenažemo, "tudi slaniha in jajčka niso škodljiva, razen pri tistih, ki imajo določene bolezni", je dejala doc. dr. Salobirjeva. Igor Hrovatič, direktor KGZS, je v kratki analizi podal v celoti zagovor lokalno pridelani hrani. Najbogatejša je tisto živilo, ki ga z njive lahko damo na krožnik. Pri tem ohranjamo svoj življenjski prostor obdelan, manjši so stroški vmesnih verig, onesnaževanja okolja, odpadnega materiala in embalaže. "KGZS zelo podpira projekt šolskega sadja in priznanja vrednosti lokalnim pridelkom v sistemu javnih naročil", je med drugim povedal Igor Hrovatič ter dodal, da današnji čas ni enostaven in zahteva veliko znanja in širine, da bomo znali uveljaviti pozitivne strani in zmanjšati negativne.

Dejstvo, da je slovenska hrana kakovostna, je potrdila tudi Anamarija Gerold, podpredsednica Zadružne zveze Slovenije, in se ob tem vprašala, ali sloven-

Molža fantomske krave je pritegnila veliko pozornosti.

ski potrošnik danes sploh išče in prepozna slovensko hrano. Povedala je, da so zadruge povezovalke med kmeti in prodajalci in s tem so odgovorne, da se »pravilno režejo pogache«, pri tem pa je bistveno osveščanje potrošnika, da bo pri izbiri dal prednost kakovosti pred ceno.

Simona Vrevc iz Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) je v nadaljevanju povedala, da ni enostavno prepričati potrošnika, da bo jedel domačo hrano, saj je Slovenija del enotnega trga. Na MKGP so sprejeli Zakon o promociji, peljejo projekt šolskega sadja, v okviru Programa razvoja podeželja pa temu služita ukrepa, namenjena organizacijam proizvajalcev in promociji vina. Pripomnila je, da se v kontekstu zdrave pre-

hrane zadovoljivo dela na mleku in mesu, malo pa na sadju in zelenjavi.

Strokovne predstavitve gostov okrogle mize in predstavnikov pomembnih inštitucij v zagotavljanju in promociji kakovostne hrane so izzvale tudi vprašanja poslušalcev. Na pomen zavesti posameznika in družbe je opozoril Jože Očko iz ZSPM z besedami: »Če ne piješ francoskega vina, ne voziš francoskega avta in nimaš Francozinje za ženo, nisi Francoz. Mogoče bi pri nas začeli: če ne piješ slovenskega vina in nimaš Slovenke za ženo ...«.

»ANDREJA KRT STOPAR

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Razpis tekmovanja za izbor inovativne mlade kmetice ali inovativnega mladega kmeta

1. Naziv in sedež razpisovalca

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Celovška 135, 1000 Ljubljana in Zveza slovenske podeželske mladine, Celovška 43, 1000 Ljubljana

2. Pravna podlaga za izvedbo razpisa

Sporazum o medsebojnem sodelovanju pri izboru inovativnega mladega kmeta, številka 801100, z dne 17. junija 2008.

3. Predmet razpisa z navedbo osnovnih pogojev

Predmet razpisa je zbiranje vlog kandidatov za izbor inovativne mlade kmetice oziroma inovativnega mladega kmeta z namenom odkrivanja in spodbujanja inovativnosti med mladimi na podeželju. S tekmovanjem želimo širiti in poglobljati znanja nosilcev kmetijskega gospodarstva, preverjati praktično usposobljenost mladih kmetov, motivirati za nadaljnje inovativnosti, popularizirati kmetijstvo in podeželje, spodbujati tekmovalnost in druženje mladih in pridobiti kandidate za udeležbo na evropskem tekmovanju. Cilj tekmovanja je odkriti in spodbujati inovativne mlade kmetice/e. Tekmovanje poteka na državni ravni. Naslov inovativna/i mlada/i kmet/ica se podeljuje za:

Nosilca kmetijskega gospodarstva, mlajšega od 40 let, ki se je s svojim delom uveljavil in ima vrhunske dosežke na področju kmetijstva, gozdarstva, ribištva in/ali dopolnilnimi dejavnostmi na svojem kmetijskem gospodarstvu.

4. Kriteriji za izbor inovativne mlade kmetice ali inovativnega mladega kmeta

Na razpis za izbor lahko kandidirajo le kandidati, ki so člani društev, včlanjenih v Zvezo slovenske podeželske mladine, imajo do zveze poravnane vse obveznosti iz naslova članarine in ki se v roku prijavijo na razpis.

Merila za oceno prispelih vlog:	
inovativnost ideje	40 točk
trajnost projekta	15 točk
ključnost vidika zaščite okolja	10 točk
vpliv na lokalno skupnost in podeželsko območje (npr. povezovanje v lokalnem območju, ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti)	15 točk
napoved ekonomskega učinka	10 točk
tržna usmerjenost kmetije	10 točk

Inovativna ideja mora vsebovati izvirne dosežke, ki pomembno prispevajo k ohranjanju in razvoju kmetijstva ali gozdarstva ali ribištva in izpolnjuje vsaj eno od naslednjih zahtev:

- prinaša nove ideje, pomembne za nadaljnji razvoj na svojem področju,
- prinaša nove metode,
- prinaša ekonomske učinke na kmetijskem gospodarstvu.

V primeru, da komisija v postopku ocenjevanja ugotovi, da ob upoštevanju predpisanih kriterijev ni možno podeliti naslova inovativni mladi kmet/ica, lahko določi drugo ustrezno vrsto priznanja.

5. Navedba obdobja, za katero se podeljuje naslov

Naslov se podeljuje za leto 2009. Naslov bo podeljen 7. novembra 2009 v Lenartu.

6. Obvezne sestavine vloge. Prijava obsega:

- ime in priimek kandidatke/a, naslov stalnega prebivališča, spol, datum rojstva,
- naziv in sedež društva podeželske mladine (DPM), katerega član je kandidatka/-, ter potrdilo o članstvu, ki ne sme biti starejše od 30 dni od dneva objave razpisa,
- predstavitev inovativnega projekta posamezne kandidatke/a,
- izjavo, da se smejo podatki uporabljati tudi za nadaljnjo obdelavo in javno objavo.

Za mladoletne kandidatke/e morajo ustrezno pisno soglasje dati starši oziroma zakoniti zastopniki. Prijavni obrazec in razpisno dokumentacijo lahko zainteresirani dvignejo vsak delavnik od 8. do 14. ure na enotah Kmetijske svetovalne službe KGZS ali poiščejo na spletnih straneh Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (www.kgzs.si) ali Zveze slovenske podeželske mladine (www.zveza-zspm.si).

7. Organ, ki bo odločal o izboru kandidatke/a za naziv

Komisija za izbor inovativne/ga mlade/ga kmetice/a (Komisija) odloči o izboru kandidatke/a za naziv po predhodni strokovni in neodvisni presoji posamezne vloge s strani dveh strokovnjakov s področja, na katerega sodi kandidatovo delo. Odločitev komisije o izboru kandidatke/a je dokončna.

8. Datum odpiranja vlog

Odpiranje pravočasno prispelih in pravilno označenih vlog bo 29. septembra 2009 ob 9. uri v prostorih KGZS. Odpiranje vlog ni javno. Prispеле vloge bo pregledala in ocenila komisija. Člane komisije imenujeta KGZS in ZSPM. Nepravočasne in nepravilno označene vloge ne bodo obravnavane in bodo vrnjene predlagatelju.

9. Odgovorna oseba za dajanje informacij v času objave razpisa

Dodatne informacije v zvezi z javnim razpisom so do zaključka razpisa na voljo pri kontaktni osebi Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Andreji Krt Stopar, in sicer na elektronskem naslovu andreja.krt@kgzs.si, tel. 01 51 36 646, in pri kontaktni osebi Zveze slovenske podeželske mladine Roku Sedmineku na elektronskem naslovu rok.sedminek@siol.net, tel. 041 664 261.

10. Rok, v katerem morajo biti predložene vloge, način predložitve vlog ter opremljenost vlog

Kandidat odda prijavo priporočeno po pošti do 22. septembra 2009 na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Celovška 135, 1000 Ljubljana s pripisom »IMK – ne odpiraj« ter z navedbo pošiljatelja ali osebno do istega roka do 12. ure v tajništvu KGZS.

Vloga je pravočasna, če je bila oddana priporočeno po pošti zadnji dan, določen v razpisu za predložitev vlog, ali oddana osebno v tajništvo KGZS do 12. ure tega dne. (Ljubljana, julij 2009)

Andreja Krt Stopar

Ugodna sredstva za kmetijstvo in podjetništvo

Slovenski regionalno razvojni sklad je v Uradnem listu RS, št. 63/2009 z dne 7.8.2009 objavil tri javne razpise:

1. Javni razpis za posojila v kmetijstvu – pridelava

Upravičenci: kmetijska gospodarstva, ki so lahko organizirana kot pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in kmetija, ki ni pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik.

Upravičeni stroški primeroma: za gradnjo in adaptacijo hlevov, nakup opreme, materiala in strojev, posodabljanje kmetijskih gospodarstev z živinorejsko in rastlinsko proizvodnjo ter urejanje pašnikov, kmetijskih zemljišč in dostopov.

Razpisanih je 1.500.000 EUR ugodnih posojil, obrestna mera EURIBOR (trimesečni) + od 0,25% do 0,35%.

Skupna doba vračanja posojila z vključenim do 3 letnim neobveznim oz. možnim moratorijem je do 15 let.

Rok za oddajo prijav je: 11.9.2009.

2. Javni razpis za posojila v kmetijstvu – pridelava, trženje in dopolnilne dejavnosti

Upravičenci: mikro, mala, srednje velika ter velika podjetja, vendar slednja le z manj kot 750 zaposlenih ter/ali 200 mio EUR prometa, izračunano v skladu s Prilogo I Uredbe 800/2008/ES, ki se ukvarjajo s pridelavo in trženjem kmetijskih proizvodov.

Upravičeni stroški primeroma: za nakup objektov s pripadajočimi zemljišči, stroške pripravljanih študij, gradnjo in nakup objektov, nakup strojev in opreme, nematerialne naložbe in nabavo osnovnih sredstev.

Razpisanih je 1.500.000 EUR ugodnih posojil, obrestna mera EURIBOR (trimesečni) + od 0,90% do 1,65%. Skupna doba vračanja posojila z vključenim do 3 letnim neobveznim oz. možnim moratorijem je do 12 let.

Rok za oddajo prijav je: 9. september 2009.

3. Javni razpis za posojila v podjetništvu

Upravičenci: velika, srednje velika, mala in mikro podjetja, in sicer gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki in obrtniki, registrirani z dejavnostjo po Zakonu o gospodarskih družbah, zadruga ter zadruga zveze po Zakonu o združenju.

Upravičeni stroški primeroma: za nakup objektov s pripadajočimi zemljišči, stroške pripravljanih študij, gradnjo in nakup objektov, nakup strojev

in opreme, nematerialne naložbe in nabavo osnovnih sredstev.

Razpisanih je 11.100.000 EUR ugodnih posojil, obrestna mera EURIBOR (trimesečni) + od 0,90% do 1,65%. Skupna doba vračanja posojila z vključenim do 3 letnim neobveznim oz. možnim moratorijem je do 12 let.

Roki za oddajo prijav so: 7.9.2009, 15.10.2009 in zadnji rok 30.11.2009.

Vlagatelji lahko pridobijo informacije na skladu, vsak delavnik od 9. do 12 ure ter tudi na tel. št.: 01/836-19-53 oz. na naslovu: rdf.sklad@siol.net. Vse o navedenih javnih razpisih najdete na spletnih straneh Sklada: <http://www.rdf-sklad.si> ali <http://www.rdf-sklad.si/razpisi.html>.

Kombiniranje sredstev, ki ni dovoljeno

Posojilna sredstva Slovenskega regionalno razvojnega sklada so za razliko v obrestih, ki bi jih prejemnik plačal v primeru uporabe referenčne obrestne mere in obrestih, kot jih bo plačal za dodeljeno posojilo sklada, obravnavana kot državna pomoč. **Bralce opozarjamo, da aktualni Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013 (PRP) pri ukrepih 1. osi (Izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja) izrecno prepoveduje kombiniranje javnih sredstev za isti namen.**

Na pobudo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je iz predloga 3. spremembe PRP, ki je bil Evropski komisiji posredovan 29. junija 2009, omenjena prepoved črtana. Po potrditvi s strani komisije bo možna kombinacija sredstev PRP z državnimi pomočmi, le skupna podpora ne bo smela preseči najvišjega predpisanega deleža. **Do takrat pa vlagatelji, ki želijo pridobiti sredstva iz ukrepov 1. osi PRP, na druge vire javnih sredstev žal še ne smejo kandidirati.**

» MAG. NEVA PAJNTAR

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

Dodatne informacije dobite na telefonu: 01 513 07 23 ali pri lokalnih kmetijskih svetovalcih.

Datum	Naslov	Vrsta	Lokacija	Ura
9. 9. 2009	Dan koruze Jable	SKOP/KOP prikaz	Grad Jable	10.00 - 13.00
15. – 17. 9. 2009	Osnovni tečaj za uporabnike sredstev za varstvo rastlin – 15-urni tečaj	Ni za SKOP/KOP	Ljubljana - Dobrunje, Cesta II grupe odredov 43	9.00 - 14.00
2. 10. 2009	Dan krompirja	SKOP/KOP	Dom kulture Komenda, Zajčeva 23	9.30

KUPUJMO DOMAČE!

Kako uresničevati cilje slovenskega gozdarstva

GOZDARSTVO PO ŽELJAH LASTNIKOV?

Nacionalni gozdni program (NGP) je strateški dokument, v katerem je načrtana politika gozdarstva. Resolucija o NGP je bila sprejeta konec leta 2007 in je nadomestila tedanji Program razvoja gozdov. Priprava NGP je potekala s široko razpravo z vključitvijo glavnih deležnikov, ki jih gozd tangira.

Zveza gozdarskih društev je 18. junija na Gozdarskem inštitutu organizirala posvet z naslovom Kako uresničevati cilje slovenskega gozdarstva. Posvet je bil namenjen izmenjavi stališč in pogledov na uresničevanje NGP z vidika različnih sfer v gozdarstvu. Na osnovi teh stališč naj bi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravilo operativni program izvedbe NGP oz. akcijski načrt.

Svoj prispevek na posvetu je imela tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. Komaj dobro leto in pol po sprejetju resolucije o NGP je seveda težko govoriti o kakšnih izrazitih trendih, vendar smo v prispevku kritično opozorili na nekatere pomanjkljivosti, nedorečenosti, neskladja.

OKOLJSKI VIDIK

Delež gozdov, ki zahteva prilagojen način gospodarjenja, je v Sloveniji zelo velik (polovica gozdov je v območjih Natura 2000). Pričakovati je konflikte interesov in morali bi imeti natančno definirane vzroke za reševanje le-teh ter zagotoviti sredstva za odškodnine. V območjih Natura 2000 je postopek za pridobivanje do-

voljenj za posege v prostor postal zahtevnejši, predpiše pa se lahko tudi oblike gozda, ki niso ekonomske (presvetljen gozd, staro drevje, grmovje).

Lastniki gozdov so nasploh premalo vključeni v proces načrtovanja ukrepov v njihovih gozdovih, tako pri gozdnogospodarskem načrtovanju, še posebej pa pri lovskogojitvenem načrtovanju.

Kljub temu da se v Sloveniji srečujemo z dvema nasprotujočima procesoma, na eni strani z zaraščanjem kmetijskih površin, na drugi pa s fragmentacijo gozda, se skupna površina gozdov še vedno povečuje. Tako bi morali na območjih z nadpovprečno gozdnatostjo poenostaviti postopke pridobivanja dovoljenj za krčitve.

V velikem delu Slovenije je objedenost gozdnega mladja še vedno zelo velika, pomlajevanje je oteženo ali onemogočeno. Posledično je ogrožena biološka pestrost v gozdovih in izpadajo najvrednejše drevesne vrste. Škoda, ki nastaja v gozdovih, ni ovrednotena, prihaja pa tudi do problemov pri uveljavljanju odškodnin za nastalo škodo.

Klimatske spremembe so dale gozdovom in lesu novo vrednost. Slovenija privarčuje na račun emisijskih kuponov oziroma priznanega milijona kubičnih metrov okoli 20 milijonov evrov, ki bi morali biti povrnjeni lastnikom za vlaganja v gozd. Les je material, ki ob vgradnji v hiše dolgoročno veže CO₂. Kljub temu se za promocijo lesa in za spodbude za uporabo lesa name- ni premalo denarja.

GOSPODARSKI VIDIK

Gozdarska stroka je ponosna na naše gozdove in jih večinoma opisuje s pozitivnimi atributi. Mogoče včasih pozablja, da je današnje stanje gozdov takšno tudi po zaslugi skrbnega gospodarjenja lastnikov gozdov. Po drugi strani ugotavljamo, da ne znamo izkoristiti tega, kar nam gozdovi nudijo. Etata ne dosegamo, struktura napadenih sortimentov je neugodna, tako da je izplen od prodaje manjši, kot bi lahko bil. Vzrokov za takšno stanje je več: pomanjkanje infrastrukture, razdrobljena in majhna gozdna posest, nepovezanost lastnikov, nezadovoljiva tehnična opremljenost lastnikov, nezadostna njihova usposobljenost za delo v gozdu, lesni sektor v krizi ...

Sredstva za gradnjo in rekonstrukcijo infrastrukture so (bila) razpisana iz Programa razvoja podeželja, vendar so imeli lastniki z razdrobljeno posestjo manjše možnosti za kandidiranje na ta sredstva (zahtevnejši postopki pridobivanja upravnih dovoljenj in možnost kandidiranja le preko združenj).

Razdrobljena in majhna gozdna posest je velika ovira za učinkovito gospodarjenje. Čeprav prepoved delitve gozdnih parcel, manjših od 5 hektarov, obstaja, pa ni prepovedan vpis solastnine, ki je z vidika gospodarjenja še bolj neugodna. Zato kmetijska in gozdna zemljišča ne bi smela biti v solastnini.

Posebno mesto pri povečevanju učinkovitosti gospodarjenja zasluži povezovanje lastnikov gozdov. Tu so bili narejeni veliki premiki, tudi pričakovanja so

bila velika. Žal pa je bilo le malo skupnega nastopanja na trgu. Zato podpiramo nadaljnje povezovanje lastnikov, ki ga je potrebno še nadgraditi s tržno komponento (skupno nastopanje na trgu, skupno opravljanje del, uvažanje novih tehnologij ...).

Potrebno je nadaljevati aktivnosti za zmanjšanje delovnih nezdod in te aktivnosti nadgraditi, kajti število delovnih nezdod se ne zmanjšuje in predstavlja tudi z družbenega vidika velik problem.

Izpostavili smo tudi problem delovanja lesnega trga, še posebno trga z lesno biomaso. Premalo je promocije uporabe lesa, gozda in gozdarstva ter podeželja nasploh.

Zelo pereče področje, povezano z gozdom, je lovstvo. Ugotavljamo, da načrtovani odstrel ni realiziran, kar vodi v povečevanje škod, divjad pa se širi na območja, kjer je prej ni bilo. Premalo je sodelovanja med lovci in lastniki zemljišč. Veliko je tudi nedorečenosti pri ocenjevanju škod.

Lov nima samo ekološke in socialne funkcije, ampak tudi gospodarsko. V tem pogledu so lastniki za razliko od preostale Evrope popolnoma prezrti. Lov se namreč v tujini lastnikom plača.

Opozorili smo tudi na nedorečenosti pri nabiranju postranskih gozdnih proizvodov oziroma bolj na neizvajanje zakonskih osnov in nezadosten nadzor. Nabiranje gob in gozdnih sadežev za tržno prodajo bi moralo biti dovoljeno le lastnikom

DRUŽBENI VIDIK

Socialne funkcije gozdov postajajo vse pomembnejše, zato je

Socialne funkcije gozdov postajajo vse pomembnejše, zato je tudi pritisk javnosti velik.

tudi pritisk javnosti nanje, vsaj na določenih območjih, zelo velik. Pri nas so gozdovi za javnost odprti, dostop je prost. Za javnost je to samoumevna vrednota, ki pa je vedno ne zna dovolj ceniti. Velikokrat prihaja do različnih zlorab. Pereč problem je

odlaganje odpadkov in puščanje smeti v naravi, gozdu. 157.a člen Zakona o varstvu okolja nalaga lastnikom zemljišč odgovornost za smeti na njihovih zemljiščih, ne glede na to, kdo jih je tam odvrigel. To je popolnoma v nasprotju z evropskim

načelom odgovornosti povzročitelja in v nasprotju s 5. členom Zakona o gozdovih, ki nalaga lastnikom dovoliti v svojem gozdu prost dostop in gibanje drugim osebam.

Pogosto se organizirajo tudi različne gozdu neprilagojene turistične in rekreacijske dejavnosti brez soglasja lastnikov. Čeprav bi organizatorji ta soglasja morali pridobiti, v praksi to še ni zaživel.

Posebno obravnavo zasluži tudi nabiranje gozdnih plodov. To je z različnimi akti sicer omejeno, vendar nadzora nad upoštevanjem pravil praktično ni. Razen tega ni dorečen 25. člen Zakona o gozdovih, ki določa, kdaj in pod kakšnimi pogoji ministrstvo lahko omeji ali prepove nabiranje gozdnih plodov.

Opozorili smo tudi na problem sobivanja ljudi z zvermi, ki

je na posameznih območjih že na kritični točki. Lokalno prebivalstvo pa nima nikakršne možnosti vplivanja na upravljanje z velikimi zvermi. Država tudi ni prevzela popolne odgovornosti za posledice zaščite teh vrst.

Na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je ustanovljena delovna skupina za pripravo operativnega programa izvajanja NGP, ustanovljen pa je bil tudi forum za gozdarstvo. V obeh skupinah sodelujeta tudi predstavnika KGZS, kjer bomo omenjene probleme ponovno izpostavili in si prizadevali za njihovo čim boljše rešitev.

» **ANDREJ ANDOLJŠEK**
KGZS – Zavod Ljubljana

42.

Sejem vseh sejmov

MEDNARODNI OBRTNI SEJEM

CELJE, 9.-16. SEPTEMBER 2009

DOBRE ENERGIJE

1 SEJEM ZA 1000 POSLOVNIH PRILožNOSTI, UGODNIH NAKUPOV, KORISTNIH INFORMACIJ IN ZA KOŠČEK SONCA ZA VSAKOGAR

Bogata nagradna igra za obiskovalce

www.ce-sejem.si

Generalni pokrovitelj:

Celjski sejem d.o.o. Celje

Mož iz zlate dobe kranjskega kmetijstva

Ob 150-letnici rojstva Gustava Pirca, kmetijskega strokovnjaka in publicista, ki je pomembno vplival na razvoj slovenskega kmetijstva.

V sedanjem hitrem tempu pogosto pozablamo na pomembne dogodke in osebnosti iz naše zgodovine, katerih delo je uporabno tudi za današnji čas. Tak dogodek je letošnja 150. obletnica rojstva kmetijskega strokovnjaka, organizatorja kmetijstva in publicista Gustava Pirca. Za obletnico njegovo delo na kratko predstavljam članom KGZS in kmetijski strokovni javnosti.

Škofjeloški rojak Gustav Pirc je pred prvo svetovno vojno in po njej imel v kranjskem gospodarstvu in politiki pomembno vlogo kot tajnik, direktor in predsednik Kranjske kmetijske družbe. Poleg tega je sodeloval v drugih gospodarskih in političnih organizacijah in bil

Gustav Pirc je pomembno vplival na razvoj slovenskega kmetijstva, kmetijskega slovstva, izobraževanja in združništva.

član upravnih odborov v društvih, podjetjih, zadrugah in bankah ter med vodilnimi v Samostojni kmetski stranki. S svojim delom je pomembno prispeval k razvoju kmetijstva na Kranjskem. Prof. France Adamič trdi, da je Pirčeva doba »doba narodnega in kulturnega preporoda Slovencev in zlata doba kranjskega kmetijstva«.

Gustav Pirc se je rodil v obrtniški družini 20. junija 1859 v Škofji Loki na današnjem Mestnem trgu št. 39. Študiral je na višji šoli za sadjarstvo in vinarstvo na Dečinu-Liberču. po maturi je bil leta 1882 imenovan za inštruktorja in upravnika vinogradov Kmetijske šole na Slapu pri Vipavi, leta 1884 pa je bil imenovan za potujočega učitelja kmetijstva in izvoljen za tajnika Kranjske kmetijske družbe (KDD) kot naslednik Janeza Bleiweisa. Z družbo je bil povezan do svoje smrti 3. maja 1923.

Kot tajnik, direktor in kasneje predsednik KDD je Pirc vodil poslovanje in upravo družbe, ustanavljal je podružnice in organiziral preskrbo kmetij-

stva z reprodukcijskim materialom. V tistem času so kmetije na Kranjskem nabavile največ železnih plugov, kosilnikov in mlatilnikov z geplji in si s tem olajšale najtežja dela. Rabo mineralni gnojil je pospešil s številnimi nazornimi gnojilnimi poskusi na travnikih in različnih poljščinah. Na njegov predlog so ustanovili Kmetijsko kemično preskuševališče (današnji Kmetijski inštitut Slovenije) in Kmetijsko-gospodinjstvo šolo v Ljubljani. Pomembna so njegova prizadevanja za ustanavljanje združnih mlekarn in za uveljavljanje postopkov kontrole kakovosti, ki je dvignila slovensko mlekarstvo na evropsko raven. Napredek KKD je razviden tudi iz števila članov, ki se je s prvotnih 500 povečalo na 30 tisoč. Za članarino so prejeli tudi glasilo Kmetovalec. Strokovno društvo je razvil v imovito podjetje in združenje naprednih kmetovalcev.

Že v prvem letu opravljanja nalog tajnika KDD je pri 25-ih letih ustanovil glasilo družbe Kmetovalec in ga urejal celih 33 let, do leta 1917. Pirc je ves čas pisal večino člankov in odgovorov na vprašanja članov. Postopoma je pridobil soavtorje za pisanje prispevkov izmed takratnih vodilnih strokovnjakov. Ustanovil je tudi priloge Kmetovalca: Vrtnar, Perutninar, Konjerejec. Gustav Pirc je v štiridesetih le-

tihi dela objavil v strokovnem tisku na tisoče člankov, prikazov in pogovorov predvsem v Novicah, Kmetovalcu in njegovih prilogah ter Kmečkem listu, Notranjcu in Dolenjskih novicah. Izdal je tudi več knjig in knjižic ter nekaj prevodov. Njegove so knjige: Mlekarstvo (1884), Vrtnarstvo (1888), Kmetijske razmere na Kranjskem (1902), Določanje tolšče v mleku (1908), Poglavje o govedoreji na Kranjskem (1909) in prevodi: Prašičja reja (1905), Govedoreja (1906) in Konjereja (1917). S svojim pisanjem je posegal na večino strokovnih področij: od sadjarstva, vinogradništva in vinarstva pa do živinoreje s selekcijo in mlekarstvom, konjereje, vrtnarstva, gnojenja in strojništva.

Iz tega leksikografskega poročila je razvidna vsa širina strokovnega, organizacijskega in političnega delovanja Gustava Pirca za dobrobit slovenskega kmeta in naroda. Njegovo delo je vtakano v osnovo našega kmetijskega izobraževanja, organiziranost združništva in združne zveze in tudi Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Zato je prav, da se njegovemu delu s spoštovanjem priklonimo tudi ob 150. obletnici njegovega rojstva.

» STANE RUPNIK
KGZS – Zavod Kranj

Parcelacija

V prejšnji številki Zelene dežele smo se v okviru teme urejanje meja dotaknili tudi parcelacije. Meja parcele se med drugim lahko spremeni s parcelacijo, in sicer v postopku parcelacije, ki ga izvaja geodetsko podjetje v okviru geodetske storitve.

POJEM

Pravno podlago za postopek parcelacije predstavlja Zakon o evidentiranju nepremičnin (ZEN, Uradni list RS, št. 47/06), ki jo definira kot združitev parcel in delitev parcele. Združitev parcel pomeni oblikovanje ene parcele iz dveh ali več parcel, ki imajo enako pravno stanje glede lastninske pravice, delitev parcele pa označuje oblikovanje dveh ali več parcel iz ene parcele.

Parcelacija torej pomeni možnost združevanja parcel ali delitve ene ali več novih parcel drugačne oblike in velikosti. Postopek se izvede predvsem v primerih, ko posameznik želi prodati ali podariti le del posamezne večje parcele, ali v primerih, ko se pojavi interes po dedovanju ene ali več parcel po delih.

Parcelacija se izvede:

- na željo naročnika parcelacije ali
- na podlagi akta državnega organa ali organa lokalne skupnosti.

TEHNIČNI DEL PARCELACIJE

Tehnični del postopka na podlagi naročila izvaja geodetsko podjetje, ki ima dovoljenje za opravljanje geodetskih storitev. Rezultat tehničnega dela postopka je elaborat parcelacije, ki je strokovna podlaga za uvedbo upravnega dela postopka parcelacije pri geodetski upravi.

UPRAVNI DEL PARCELACIJE

Zahteva za uvedbo postopka parcelacije se vložijo pri območni

geodetski upravi, na območju katere parcela leži. Zahtevi, ki je dostopna na spletnih straneh e-uprave, je potrebno priložiti:

- elaborat parcelacije oziroma enoten elaborat ureditve meje in parcelacije, ki ga izdelata geodetsko podjetje z dovoljenjem za izvajanje geodetskih storitev,
- akt državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, če se parcelacija izvede na podlagi navedenega akta.

V primeru, da poteka parcelacija na željo naročnika, je potrebno opozoriti na primere solastnine ali skupne lastnine parcel. Pri solastnini ali skupni lastnini morajo vložiti zahtevo za uvedbo upravnega postopka evidentiranja parcelacije vsi solastniki oziroma skupni lastniki parcele skupaj.

OMEJITVE PRI PARCELACIJI

Potrebno je opozoriti, da parcelacija po želji stranke ni možna v vseh primerih. Predvsem na območjih, ki so urejena s prostorskimi izvedbenimi akti, je parcelacija možna samo na način, ki ga le-ti določajo. Akt državnega organa ali organa lokalne skupnosti, ki določa, pogojuje ali prepoveduje način izvedbe parcelacije, je lahko:

- pravnomočen sklep o dedovanju ali druga pravnomočna sodna odločba,
- dokončna odločba o dovolitvi pripravljalnih del

pred razlastitvijo,

- akt o začasnih ukrepih za zavarovanje urejanja prostora, sprejet na podlagi uredbe Vlade RS ali odloka občinskega sveta, s katerimi je parcelacija prepovedana,
- sklep o uvedbi komasacijskega postopka stavbnih ali kmetijskih zemljišč – prepovedana je parcelacija, ki ni povezana s komasacijo,
- pravnomočna odločba o določitvi gradbene parcele, ki jo izda upravna enota – namen parcelacije je določitev gradbene parcele obstoječemu objektu,
- še veljavni prostorski izvedbeni načrt (PIN), nov lokacijski načrt (LN) ali prostorski ureditveni pogoji (PUP-i) – parcelacija, katere namen je gradnja novega objekta, se izvede v skladu z načrtom gradbenih parcel iz izvedbenega prostorskega akta ali projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja.

MEJE MED PARCELAMI

Pred izvedbo parcelacije morajo biti urejene meje parcele, ki se jih dotika nova meja, nastala z delitvijo. V tem primeru se postopka urejanja mej in parcelacije lahko izvedeta skupaj. Tako se izdelata enoten elaborat, ki vsebuje sestavine elaborata ureditve meje in elaborata parcelacije. V primeru, da v postopku ureditve mej ni doseženo soglasje med lastniki sosednjih parcel, ki se jih dotika nova meja, nastala s parcelaci-

jo, in je sprožen sodni postopek ureditve meje, se parcelacija lahko opravi pred ureditvijo meje v sodnem postopku. Meja, nastala s parcelacijo, pa se v tem primeru v zemljiški kataster vpiše kot dokončna šele po pravnomočnosti sodne odločbe o ureditvi mej.

ODLOČBA O PARCELACIJI

Postopek se konča, ko geodetska uprava odloči o zahtevi za uvedbo postopka evidentiranja parcelacije z odločbo. Odločbo je potrebno izdelati in izdati v skladu s predpisi, ki urejajo upravni postopek. Na podlagi dokončne odločbe se v zemljiškem katastru vpiše nov del meje nove parcele kot urejen del meje, razen če se postopek evidentiranja parcelacije opravi pred ureditvijo meje v sodnem postopku. V sami odločbi o evidentiranju parcelacije se navedejo parcelne številke, ki so ukinjene, oziroma in parcelne številke, ki so vzpostavljene na novo. V prilogi odločbe dobi stranka tudi grafični prikaz parcel, ki prikazuje stanje parcel po opravljeni parcelaciji in nove zemljiškokatastrske točke.

»GAŠPER CERAR

1 - <http://e-uprava.gov.si/storitve/pridobiVlogo.esju?id=1173>

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije vabi na sejem

Bliža se letošnji največji tovrstni domači sejmski dogodek, na katerem bo aktivno sodelovala tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

Vabimo vas, da na Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni, ki se letos predstavlja z novim imenom Agra, obiščete razstavnih prostor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije v hali B, spoznate naše delo in se srečate z nami.

Na našem razstavnem prostoru se bodo poleg osmih območnih kmetijsko-gozdarskih zavodov predstavila še najbolj aktivna združenja, zveze in društva, ki s svojim delovanjem pomembno prispevajo k ohranitvi in razvoju slovenskega podeželja.

Svoje delovanje in pomen bodo predstavili Zveza slovenske podeželske mladine, Zveza kmetov Slovenije, Združenje turističnih kmetov Slovenije, Zveza združenj za medsosedsko pomoč - strojnih krožkov Slovenije, Združenje za predelavo mesa na kmetijah, Združenje kmečkih sirsarjev Slovenije, Slovensko združenje za integrirano in ekološko pridelavo zelenjave, Zadruga pridelovalcev in trgovcev sadja in zelenjave Slovenije in Vinis - Zveza društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije.

Poseben poudarek bomo dali tudi čezmejnemu sodelovanju, saj se bodo v okviru razstavnega prostora KGZS predstavili tudi Kmetijsko gozdarska zbornica avstrijske Koroške, Kmečka izobraževalna skupnost avstrijske Koroške in Kmečka zveza iz Trsta.

Vabimo vas tudi, da si ogledate strokovni razstavi prašičev in goved, ki sta stalni spremljevalki mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni. Obe razstavi organizira Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, ki je priznana rejska organizacija v prašičereji oziroma govedoreji.

Poleg že ustaljenih vsebin, ki so že stalnica sejma, bomo letos na sejmu podelili priznanja najboljšim kmetijam v akciji S kmetije za vas, na prireditvenem prostoru pri upravi sejma pa bomo v četrtek, 3. septembra ponovno organizirali kmečko tržnico Podeželje na sejmu.

DOGODKI, KI JIH NE KAŽE ZAMUDITI:

Da se boste lažje odločili za udeležbo na dogodkih, ki jih organizira Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, si preberite kratke opise vsebin.

Okrogla miza Mladi upi slovenskega kmetijstva

Okrogla miza bo potekala v nedeljo, 30. avgusta v organizaciji Zveze slovenske podeželske mladine in KGZS. Na njej bomo predstavili uspešne mlade kmete, ki so ali bodo prevzeli domače kmetije, jih posodablajo in razvijajo. Spregovorili bodo o težavah in predstavili tudi svetlo plat kmetovanja, saj z lastnimi izkušnjami lahko potrdijo, da se je možno tudi s

kmetovanjem dostojno preživljati in se enakopravno vključevati v družbo.

Predstavniki MKGP in KGZS bodo predstavili ukrepe za spodbujanje mladim prevzemnikom in rezultate teh ukrepov ter kako se bo mladim kmetom pomagalo v prihodnje.

Podelitev licenc kmetijskim svetovalcem

V četrtek, 3. septembra bo na mednarodnem kmetijsko živilskem sejmu Agra v Gornji Radgoni potekala podelitev licenc za delo v kmetijskem in gozdarskem svetovanju, ki jo bo prejelo 32 svetovalcev. Licence jim bosta podelila predsednik KGZS Ciril Smrkolj in dekan Biotehniške fakultete dr. Franc Štampar. Usposabljanje za pridobitev licence, ki je pogoj za delo v kmetijski svetovalni službi, poteka že od leta 1991 in se izvaja v okviru Biotehniške fakultete. Program poteka v obliki 100 urnega izobraževanja in se zaključi s preizkusom znanja. Namen licence je, da znanja diplomantov s področja kmetijstva, živilstva, gozdarstva nadgradi z vsebinami, ki jih potrebujejo za uspešno delo na področju svetovanja v kmetijstvu in gozdarstvu. Svetovalci z znanji pridobljenimi na licenci svoje delo opravljajo bolj kakovostno in se bolje prilagodijo potrebam uporabnikov.

Podelitev certifikatov Nacionalne poklicne kvalifikacije

V četrtek, 3. septembra bo na mednarodnem kmetijsko živilskem sejmu Agra v Gornji Radgoni potekala podelitev certifikatov o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, ki jih bo prejelo 72 prejemnikov. Certifikate jim bo podelil predsednik KGZS Ciril Smrkolj. Z nacionalno poklicno kvalifikacijo posameznik pridobi javno veljavno listino - certifikat, s katero dokazuje usposobljenost za opravljanje poklica. S tem potrdi znanja in delovne sposobnosti, ki jih je pridobil na različne načine. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, ki je registrirana za izvajanje postopkov preverjanja in potrjevanja poklicnih kvalifikacij: predelovalec/ka mleka, predelovalec/ka mesa, predelovalec/ka sadja, izdelovalec/ka kruha potic peciva in testenin na tradicionalen način, vinogradnik/ca, poljedelec/ka, sadjar/ka, zelenjadar/ica in živinorejec/ka, je doslej podelila že 1.003 certifikate.

Mednarodna konferenca kmetijskih nevladnih organizacij

Konferenca bo potekala v petek, 4. septembra v hotelu Radin v Radencih, v organizaciji Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Program Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije na sejmu

NEDELJA, 30. AVGUST 2009 14.00

Okrogla miza: Mladi upi slovenskega kmetijstva (dvorana 1)

PONEDELJEK, 31. AVGUST 2009 13.00

Podelitev priznanj najboljšim razstavljenim živalim (maneža)

14.00

Stanovsko srečanje za govedorejce (dvorana S)

TOREK, 1. SEPTEMBER 2009 12.30

Posvet: Pomoč ob naravnih nesrečah v kmetijstvu – Evropa in mi (dvorana 2)

SREDA, 2. SEPTEMBER 2009 10.00

Posvet: Nadaljnji razvoj prašičereje v Sloveniji in podelitev priznanj zglednim rejam (dvorana 5)

12.30

Stanovsko srečanje za prašičereje (dvorana S)

ČETRTEK, 3. SEPTEMBER 2009 9.00 do 18.00

Kmečka tržnica PODEŽELJE NA SEJMU (prireditveni prostor)

10.00

Podelitev licenc kmetijskim svetovalcem (dvorana 1)

12.00

Zaključek nagradne akcije »S kmetije za vas« - predstavitev kmetij, ki so sodelovale v akciji in podelitev priznanj najboljšim kmetijam (prireditveni prostor)

13.00

Podelitev certifikatov Nacionalne poklicne kvalifikacije (dvorana 1)

PETEK, 4. SEPTEMBRA 2009 9.00

Mednarodna konferenca kmetijskih nevladnih organizacij EU in Zahodnega Balkana (Hotel Radin, Radenci)

PETEK IN SOBOTA, 4. IN 5. SEPTEMBER Od 9.00 do 19.00

Vabljeni na razstavni prostor KGZS na prizorišču Svetovnega prvenstva v oranju v Tešanovcih pri Moravskih Toplicah!

Veseli utrinek z lanskoletne predstavitve KGZS na sejmu.

Vsi cvetovi bodočnosti so v semenu sedanjosti.

Izberite BIO!

Vodilni za certificiranje procesov integrirane in ekološke pridelave in pridelave kmetijskih živil in pridelkov v Sloveniji.

Edini za nadzor biološko dinamičnega kmetovanja v Sloveniji skladno z zasebnim standardom DEMETER.

Nadziramo tudi standarde BIODAR, standard GLOBALG.A.P. za trgovske verige in zaščitene kmetijske pridelke oziroma živila.

Inštitut za kontrolno in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu Maribor
Vinarska ulica 14, 2000 Maribor
Tel.: +386 (0)2 228 49 52
Fax: +386 (0)2 251 94 82
Elektronska pošta: info@kon-cert.si
www.kon-cert.si

Konferenca bo odlična priložnost za nevladne kmetijske in druge sorodne organizacije, da predstavijo svoje delo, si izmenjajo ideje in razvijejo novo vizijo za prihodnost kmetijstva v okviru nove finančne perspektive za skupno kmetijsko politiko 2013-2020.

Na konferenci bodo z nami delili izkušnje domači kot mednarodni govorniki. Imeli bomo priložnost spoznati de-

lovanje različnih nevladnih kmetijskih organizacij v državah članicah EU, in v državah Jugovzhodne Evrope. Na konferenci pričakujemo približno 60 udeležencev iz Slovenije in tujine, predvsem tiste, ki delujejo v kmetijstvu.

» ROBERT PEKLJAJ

Pričakujemo vas v Gornji Radgoni!

Slab mesec pred pričetkom 47. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA smo poprosili direktorja Pomurskega sejma, Janeza Erjavca, da nam na kratko predstavi sejem, ki vsako leto zvabi več kot 130.000 obiskovalcev.

Gospod Erjavec, začniva z vprašanjem, ki si ga bo letos postavila večina rednih obiskovalcev vašega osrednjega sejma: zakaj sprememba imena - prej Mednarodni kmetijsko-živilski sejem, zdaj AGRA? Od kod pobuda za spremembo imena in s kakšnim namenom?

Janez Erjavec: V bistvu ne gre za spremembo imena, temveč le za dodatek kratice AGRA z željo, da bi bilo že ime sejma bolj prepoznavno v mednarodnem prostoru. Kratica sugerira mednarodni termin agrikulture, ki je osnovno področje sejma z vsem, kar potrebujemo za sodobno pridelavo in rejo, za zdravo proizvodnjo zdravih živil. S krajšim imenom smo tudi poenotili celotno grafično podobo prireditve Pomurskega sejma, ki imajo podoben koncept imena in logotipa. AGRA je torej le krajše ime mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma, ki že na prvi pogled v Slovenijo in mednarodni prostor prinaša pomen agroživilstva, gastronomije, lokacije sejma na stičišču štirih držav v Gornji Radgoni ...

Kaj novega si lahko obetajo obiskovalci na letošnji AGRI?

Janez Erjavec: V komercialnem delu bo sejem predstavil najboljše blagovne znamke s področja kmetijske mehanizacije in traktorjev, kakršnih po novostih in velikostih v tem delu Evrope še ni bilo. Veliko bo tudi novosti s področja pre-

Direktor Pomurskega sejma Janez Erjavec obljublja pester sejmski teden.

hrane. Ekologija, naravna in sonaravna, okolju in človeku prijazna pridelava hrane bo najpomembnejši razstavnih in vsebinski poudarek prireditve. Letos se projekt Vino Slovenija Gornja Radgona ob ponovno rekordnem številu ocenjenih vzorcev predstavlja tudi kot sejem v sejmju. Posvečena mu bo celotna hala C3.

Mednarodnost bodo še poudarjale skupinske državne predstavitve Avstrije, Francije (predstavitev združenja kmetijskih strojev), Madžarske, Makedonije ter Avtonomne pokrajine Vojvodine.

Med prireditvenimi novostmi naj omenim še tržnico medu in medenih izdelkov s podelitvijo nagrad najboljšim z ocenjevanja medu in kronanjem Medene kraljice ter Ekološko tržnico.

Vsako leto lahko obiskovalci opazimo nekakšno osrednjo temo sejma, rdečo nit. Katera tema bo letos pre-

vladovala in zakaj takšen izbor?

Janez Erjavec: Mislim, da lahko govorimo kar o zeleni niti ... To bo ekologija in zdrava hrana, tema, ki je še posebej pomembna v času vse hitrejših podnebnih sprememb. To bo zelena nit tako razstavnega dela sejma kot tudi na razstavnih prostorih vladnih in stanovskih inštitucij, na vzorčnih nasadih rastlinske proizvodnje, zunanjih razstavnih prostorih s kmetijsko mehanizacijo in opremo ter v strokovnem programu in spremljajočih družabnih prireditvah.

Letošnje vabilo na sejem? Zakaj, po vaši presoji, tega sejma ne kaže zamuditi?

Janez Erjavec: Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA je v prvi vrsti priložnost, da se obiskovalci srečajo z novostmi tako na področju kmetijske tehnike kot tudi na vseh ostalih področjih od poljedelstva, novih sadik, semen, zaščitnih sredstev, na področju živinoreje, na posvetih in predavanjih pa tudi o novih strategijah. Sejem je priložnost za nove zamisli še posebej v teh kriznih časih. Ne glede na razlog, zaradi katerega ga bodo vaši bralci obiskali, jim bo strnjeno ponudil tehnološke in strokovne novosti, dober nakup, odlično kulinariko ter srečanje s stanovskimi kolegi in sproščeno zabavo, iz katere bodo lahko odnesli številne koristi.

Program 47. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA

VSAK DAN

Revija konj s strokovnim komentarjem (maneža)

10.00 (razen v ponedeljek)

15.00 (razen zadnji dan sejma)

Revija goveje živine s strokovnim komentarjem; Organizator: KGZS (maneža)

13.00 (v ponedeljek podelitev priznanj najboljšim razstavljenim živalim)

Voden ogled prašičerejske razstave Organizator: KGZS (hala D1)

10.00 (razen na otvoritveni dan sejma)

14.00 (razen zadnji dan sejma)

SOBOTA, 29. AVGUST 2009

DAN LOVCEV, DAN KONJEREJCEV

10.00

Svečano odprtje 47. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA (prireditveni prostor)

13.00

Posvet: Promocija in zakonodaja v ekološkem kmetijstvu; Organizator: Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije (dvorana 2)

14.00

Razglasitev rezultatov in podelitev pokalov regijskega tekmovalstva v oranju za pokal Pomurskega sejma (prireditveni prostor)

15.00

Tekmovanje v plesanju polke; Organizatorja: ČZD Kmečki glas in Pomurski sejem (prireditveni prostor)

15.30

Predstavitve publikacije »Sredstva in smernice za ekološko kmetovanje«; organizatorja: UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Inštitut za ekološko kmetijstvo in KGZS (dvorana 2)

15.30

EFSA seminar: Ocena tveganja in zagotavljanje varne hrane v živilski verigi od »vil do vilic«; Organizator: MKGP (Hotel Radin, Radenci)

17.00

Predaja »2000 zlatih zrn«; Organizatorji: Turistično kulturno društvo Babinci, TD Šentjanž in TD Tešanovci (prireditveni prostor)

NEDELJA, 30. AVGUST 2009

DAN ČEBELARJEV,
DAN GOZDARJEV, DAN
PODEŽELSKO MLADINE

9.00 – 19.00

prireditveni prostor
**TRŽNICA MEDU IN
MEDENIH IZDELKOV;**
organizator: Pomurski sejem

10.00

Predstavitve francoske ponudbe kmetijske opreme; Organizator: Francoska ambasada, gospodarski oddelek (dvorana 2)

10.00

Kronanje medene kraljice, Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj mednarodnega ocenjevanja medu (prireditveni prostor)

10.00

11. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov; Organizatorja: Zavod za gozdove Slovenije in Pomurski sejem (demonstracijski prostor)

11.00

Predavanji: Kakovost medu

in Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo; Organizatorji: Čebelarstva zveza Slovenije, Čebelarstva zveza društev Pomurja in KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota (dvorana 1)

12.00

Okrogla miza: Varnost in zdravje pri delu v zasebnih gozdovih - prizadevanja za zmanjšanje nesreč; Organizatorja: Zavod za gozdove Slovenije in MKGP (dvorana 2)

13.00

Novinarska konferenca; Organizatorji: Čebelarstva zveza Slovenije, Čebelarstva zveza društev Pomurja in KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota (dvorana 1)

13.00

Predstavitve projektov v Srcu Slovenije na temo »Gozd je vir energije«; Organizatorja: Center za razvoj Litija d.o.o. in Zavod za gozdove Slovenije (dvorana 2)

14.00

Posvet: Mladi upi slovenskega kmetijstva; Organizatorja: KGZS in Zveza slovenske podeželske mladine (dvorana 1)

14.00

Zabavna prireditve dvigovanja kozarcev s traktorjem Fendt »Dvigni kozarec in zmagaj«; Organizatorji: Interexport, ČZD Kmečki glas, Pomurski sejem (prireditveni prostor)

15.00

Zabavna prireditve vlečenja vrvi »Povlecite z najmočnejšimi slovenskimi fanti«; Organizatorji: Interexport, ČZD Kmečki glas, RTV Slovenija, Regionalni center Maribor, Hypo leasing, Castrol in Pomurski sejem (prireditveni prostor)

15.00

Velike kasaške dirke za nagrado Pomurskega sejma (Hipodrom Ljutomer)

17.00

Podelitev priznanj 11. državnega sekaškega tekmovanja lastnikov gozdov; Organizatorja:

Zavod za gozdove Slovenije in Pomurski sejem (demonstracijski prostor)

PONEDELJEK, 31. AVGUST 2009

DAN GOVEDOREJCEV,
DAN VETERINARJEV, DAN
VODE, DAN ŽIVILCEV

9.00 – 19.00

prireditveni prostor
**TRŽNICA OLJA in
pokušnja
praženega krompirja**

9.00

Predavanje: Prihodnost govedoreje - Razvoj govedoreje v Evropi in kako lahko rejci govedi v Sloveniji oblikujejo prihodnost; Organizator: MKGP in KGZS (dvorana 3)

9.00

Revija ljutomerskih kasačev (maneža)

10.00

Posvet: Upravljanje z vodami in melioracije kmetijskih zemljišč; Organizatorja: Slovensko društvo za namakanje in odvodnjo (dvorana 1)

10.00

Posvet: Rejski programi pri govedu v Nemčiji in visoka zanesljivost selekcijskih indeksov; Organizator: Govedorejsko poslovno združenje z.o.o. (dvorana 2)

10.00

Posvet: Dobra kmetijska praksa pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev; Organizator: MKGP (dvorana 4)

10.00

Predavanje: Evropski zakon o zdravju živali in teme veterinarskega tedna; Organizatorja: Veterinarska zbornica in MKGP (dvorana 5)

10.00

Srečanje sommelierjev; Organizator: Društvo gostinskih delavcev Slovenije, Sekcija sommelierjev (vinski hram)

10.00

Ocenjevanje goveje živine;

Organizator: KGZS Slovenije (maneža)

10.30

Posveta: Voda in človekov organizem ter nova spoznanja o vlogi vode v biokemijskih procesih in Posvet: Embalaža in embalažni materiali, ki se uporabljajo za polnjenje naravnih mineralnih vod; Organizator: Združenje polnilcev embaliranih vod Slovenije GIZ (dvorana 3)

12.00

Novinarska konferenca; Organizatorja: Slovensko društvo za namakanje in odvodnjo (dvorana 1)

12.00

Posvet: Z omega-3 obogatena živila živalskega porekla; Organizator: Emona razvojni center za prehrano d.o.o. (dvorana 2)

12.00

Posvet: Izvajanje ukrepov SKP – primerjava 2008/2009; Organizator: MKGP (dvorana 4)

13.00

Podelitev priznanj najboljšim razstavljenim živalim; Organizator: KGZS (maneža)

13.30

Predavanje: Združene setve in kakovost kruha z dodano škivom; Organizator: UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Inštitut za ekološko kmetijstvo (dvorana 2)

14.00

Predstavitve znanstvene monografije »Analiza upravljanja s tveganjem zaradi toče z uporabo atmosferskih modelov in dreves odločanja«; Organizator: KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor (dvorana 3)

14.00

Novinarska konferenca KGZS (dvorana 4)

14.00

Stanovsko srečanje za govedorejce; Organizator: KGZS (hala S)

15.00

Posvet: Alternativne možnosti povečanja prihodka pri pri-

delavi zelenjave; Organizator: Slovensko združenje za integrirano in ekološko pridelavo zelenjave (dvorana 2)

16.00

Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj mednarodnih ocenjevanj v okviru 47. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA (dvorana 1):

TOREK, 1. SEPTEMBER 2009

DAN VINOGRADNIKOV
IN VINARJEV, DAN
SADJARJEV, DAN
POMURSKIH MLEKARN,
DAN PERUTNINE PTUJ

9.30

Posvet: Ukrepi za vinogradnike - prestrukturiranje vinogradov, opustitev vinogradov in zelena trgateg; Organizator: MKGP (dvorana 2)

9.30

Novinarska konferenca z zajtrkom Pomurskih mlekarn (dvorana 3)

9.30

6. viteški turnir slovenskega vina; Organizator: Združenje slovenskega reda vitezov vina (dvorana 5)

10.00

Okrogla miza: Vloga MKGP in ARSKTRP pri razvoju slovenskega podeželja ter ukrepi za preprečevanje krize v mlekarnstvu in pitju živine; Organizatorji: Zadržna zveza Slovenije, Govedorejsko društvo UE Gornja Radgona (dvorana 1)

10.00

Posvet: Turizem in ekološko kmetijstvo; Organizator: UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Inštitut za ekološko kmetijstvo (dvorana 4)

10.00

Srečanje Evropskega reda vitezov vina Konzulat za Slovenijo (vinski hram)

11.00

Posvet: Vpliv podnebnih sprememb na pogostost naravnih

nesreč v kmetijstvu; Obramba pred točo z letali v Sloveniji in Pomoč ob naravnih nesrečah v kmetijstvu – Evropa in mi; Organizatorja: MKGP in KGZS (dvorana 2)

11.30

Vodena degustacija šampionov z ocenjevanja Vino Slovenija Gornja Radgona (Vinski hram)

12.00

Novinarska konferenca Vinske družbe Slovenije; Organizator: Vinska družba Slovenije (dvorana 3)

13.00

Posvet: Zavarovanje v kmetijstvu in drugi ukrepi za zmanjšanje posledic škode v kmetijstvu; Organizator: MKGP (dvorana 1)

13.00

Posvet: Global G.A.P. - priložnost za slovenske pridelovalce sadja in zelenjave; Organizator: Inštitut za kontrolo in certifikacijo Univerze v Mariboru in AgroVet certification, Avstrija (dvorana 4)

13.00

Posvet: Perspektive slovenskih vinogradnikov v času zaostrenih gospodarskih razmer; Organizatorji: Zveza društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije - VINIS, Združenje družinskih vinogradnikov in Vinska družba Slovenije (dvorana 5)

13.30

Predstavitev »Najbolje iz Vojvodine«; Organizator: Republika Srbija, Autonomna pokrajina Vojvodina, Izvršno veče AP Vojvodine (dvorana 3)

13.30

Vodena degustacija šampionov z ocenjevanja Vino Slovenija Gornja (Vinski hram)

14.30

Posvet: Zlata trsna rumenica – nova grožnja slovenskemu vinogradništvu; Organizator: MKGP (dvorana 1)

15.00

Novinarska konferenca

Perutnine Ptuj d.d. (dvorana 3)

15.00

Svečana razglasitev rezultatov in podelitev medalj odprtega državnega ocenjevanja vin Vino Slovenija Gornja Radgona (prireditveni prostor)

16.00

85. seja Trsničarskega odbora pri Vinski družbi Slovenije; Organizator: Vinska družba Slovenije (dvorana 2)

18.00

Nogometna tekma Slovenska vinska reprezentanca : Sekcija estradnih zvezd Slovenije (ŠRC Gornja Radgona)

20.00

Glasbeni »Show večer« (gostinski prostor)

SREDA, 2. SEPTEMBER 2009

DAN SLOVENSkih
ZADRUŽNIKOV, DAN
POLJEDELCEV, DAN
PRAŠIČEREJCEV, DAN
REJCEV DROBNICE,
DAN EKOLOŠKEGA
KMETIJSTVA

9.00 – 19.00

prireditveni prostor

EKOLOŠKA TRŽNICA

Organizatorja: Pomurski sejem in Zveza Biodar

9.30

Posvet: Pravila postopka certificiranja za ekološke pridelovalce in Pravila postopka certificiranja za predelovalne obrate; Organizator: IKC – Inštitut za kontrolo in certifikacijo Univerze v Mariboru (dvorana 2)

10.00

Podelitev priznanj Zadružne zveze Slovenije; Organizator: Zadružna zveza Slovenije (dvorana 1)

10.00

Predavanje: Zavarovanje terjatev; Organizator: SID – Prva kreditna zavarovalnica LJ (dvorana 3)

10.00

Predstavitev ukrepov PRP za

izboljšanje kakovosti kmetijske proizvodnje in proizvodov- Ukrepi 132, 133 in 142; Organizator: MKGP (dvorana 4)

10.00

Forum: Nadaljnji razvoj prašičereje v Sloveniji in podelitev priznanj zglednim rejcem; Organizator: KGZS - Priznana rejska organizacija v prašičereji (dvorana 5)

12.00

Posvet: Ohranjalne sorte poljščin in zelenjadnic in stare sorte sadnih rastlin; Organizator: MKGP (dvorana 2)

12.00

Posvet: Vplivi na kakovost mesa drobnice; Organizator: Zveza društev rejcev drobnice Slovenije in revija Drobnica (dvorana 5)

12.30

Predstavitev novosti na področju ekološkega kmetijstva in EU promocijske kampanje; Organizator: Evropska komisija in MKGP (dvorana 5)

12.30

Stanovsko srečanje za prašičereje; Organizator: KGZS (hala S)

13.00

Posvet: Ohranjanje, uporaba in dostop do rastlinskih genskih virov za prehrano in kmetijstvo v Sloveniji; Organizator: MKGP (dvorana 2)

13.00

Predstavitev publikacije »Sredstva in smernice za ekološko kmetovanje«; Organizatorja: UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Inštitut za ekološko kmetijstvo in KGZS (dvorana 3)

13.30

Posvet: Apnenje tal v Sloveniji – pozabljen kmetijsko-okoljski ukrep?; Organizator: IGM Zagorje d.o.o. (dvorana 1)

14.30

Posvet: Ekološka reja - predstavitev analize pitanja telet za »Pohorje beef« in projekta ekološke reje prašičev; Organizatorja: UM, Fakulteta za

kmetijstvo in biosistemske vede, Inštitut za ekološko kmetijstvo in Kmetijski inštitut Slovenije (dvorana 2)

14.30

Posvet: Sladka koruza razvoj novega, okoljsko, ekonomsko in podnebno sprejemljivega proizvoda; Organizator: UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Inštitut za ekološko kmetijstvo (dvorana 3)

15.00

Predstavitve novega sistema točkovanja kmetijskih gospodarstev z omejenimi možnostmi; Organizator: MKGP (dvorana 1)

15.00

Revija drobnice in prikaz strižnje ovac; Organizator: Zveza društev rejcev drobnice Slovenije (maneža)

16.00

Zaključek nagradne akcije Najtežja in najzanimivejša buča; Organizatorja: ČZD Kmečki glas in Pomurski sejem (prireditveni prostor)

16.00

Degustacija vin in klepet z vinsko kraljico Slovenije 2009 Karolino Kobal, z Vinsko kraljico Slovenije 2002 Tjašo Kos, degustacija vin ob pesmi (Vinski hram)

ČETRTEK, 3. SEPTEMBER 2009

DAN KGZS, DAN KMETIJSKE TEHNIKE

9.00 - 18.00

prireditveni prostor
Kmečka tržnica PODEŽELJE NA SEJMU; Organizator: KGZS

9.30

Predstavitve knjige Menedžment v kmetijstvu avtorjev Črtomirja Rozmana, Jerneja Turka in Karmen Pažek; Organizatorja: Kmetijska založba in UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede (dvorana 3)

10.00

Srečanje KGZS in podelitev licenc kmetijskim svetovalcem; Organizator: KGZS (dvorana 1)

10.00

Posvet: Žive meje med njivami – biotska raznovrstnost in varstvo kulturnih rastlin v času klimatskih sprememb; Organizator: Krajinski park Goričko (dvorana 4)

10.00

Seminar: Nove razvojne priložnosti podeželja; Organizator: Lokalna energetska agencija za Pomurje, Martjanci (dvorana 5)

11.00

Seja odbora Državnega zbora RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: Predlog strategije slovenskega kmetijstva (dvorana 24)

11.00

Delovno srečanje županov LAS od Pohorja do Bohorja (Dobje, Dobrna, Oplotnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Vitanje, Zreče); Organizator: Razvojna agencija Kozjansko (dvorana 3)

12.00

Zaključek nagradne akcije »S kmetije za vas« - predstavitev kmetij, ki so sodelovale v akciji in podelitev priznanj najboljšim kmetijam; Organizatorja: KGZS in ČZD Kmečki glas (prireditveni prostor)

13.00

Podelitev certifikatov Nacionalne poklicne kvalifikacije; Organizator: KGZS in MKGP (dvorana 1)

13.00

Novinarska konferenca po zasedanju odbora Državnega zbora; MKGP (dvorana 2)

14.00

Predavanje: Stanje na področju bioplina v Sloveniji; Organizator: Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za kmetijsko tehniko in Biogas Regions (dvorana 4)

15.00

Panonija.net festival 2009 in turnir v bossaballu;

Organizator: Študentski mladinski klub Klinka Gornja Radgona in internetni portal Panonija.net (prireditveni prostor)

15.30

Posvet: Prenos znanja v ekološkem kmetijstvu: stanje in potrebe; Organizator: Inštitut za trajnostni razvoj (dvorana 2)

16.00

Uradna otvoritev 56. svetovnega prvenstva v oranju (Moravske Toplice, Tešanovci)

16.00

Degustacija vin in klepet z vinsko kraljico Slovenije 2009 Karolino Kobal, z Vinsko kraljico Slovenije 2002 Tjašo Kos, degustacija vin ob pesmi (Vinski hram)

PETEK, 4. SEPTEMBER 2009

DAN KMETIJSKEGA IN ŽIVILSKEGA ŠOLSTVA SLOVENIJE, DAN AVSTRIJSKE ŠTAJERSKE

9.00

Mednarodna konferenca kmetijskih nevladnih organizacij EU in Zahodnega Balkana; Organizator: KGZS (Hotel Radin, Radenci)

10.00

Posvet: Kako prepoznamo ekološka živila v prodajni verigi; Organizator: UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Inštitut za ekološko kmetijstvo (dvorana 2)

11.00

Okrogla miza: Vpliv podnebnih sprememb na razvoj kmetijstva in živilsko pridelovalne industrije; Organizator: Konzorcij biotehniških šol Slovenije, (dvorana 2)

14.00

Srečanje ob dnevu avstrijske Štajerske (dvorana 5)

15.00

Delavnica: Odhod v edinstvenost – Pot po vulkanski deželi – Vulkanland in Diši po

Prekmurju; Organizatorja: Verein zur Förderung des Steirischen Vulkanlandes in Društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot (dvorana 4)

15.00

Panonija.net festival 2009 in turnir v bossaballu; Organizator: Študentski mladinski klub Klinka Gornja Radgona in internetni portal Panonija.net (prireditveni prostor)

16.00

Degustacija vin in klepet z vinsko kraljico Slovenije 2009 Karolino Kobal, z Vinsko kraljico Slovenije 2002 Tjašo Kos, degustacija vin ob pesmi (Vinski hram)

SOBOTA, 5. SEPTEMBER 2009

DAN ORAČEV

16.00

Degustacija vin in klepet z vinsko kraljico Slovenije 2009 Karolino Kobal, z Vinsko kraljico Slovenije 2002 Tjašo Kos, degustacija vin ob pesmi (Vinski hram)

19.00

Svečani zaključek 56. svetovnega prvenstva v oranju (Tešanovci, Moravske Toplice)

*KGZS – Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS*

AGRA

MEDNARODNI

29. 8. – 5. 9. 2009
Gornja Radgona

47. mednarodni kmetijsko-živilski sejem

56. WORLD PLOUGHING CONTEST
SVETOVNO PRVENSTVO V ORANJU

POMURSKI SEJEM
www.pomurski-sejem.si

Rodovitnost porekla!

Sudoku

	4			5	9			
				1				
	1		6				9	
	6					1		
3			5				8	
		1		3				
	5		7	8			1	4
		8	3				7	5
6								9

KUPUJMO DOMAČE!

Obrnjenik

Obrnjenik pripravimo iz pšenične, koruzne ali ajdove moke, smetane, mleka, masla in malo soli. V večji kozici najprej prepražimo moko, v drugi posodi zavremo mleko, smetano (lahko damo tudi malo masla). Ko je moka dovolj prepražena, jo zalijemo s slanim vrelim mlekom in smetano ter hitro zme-

šamo. Oblikujemo kepe, ki jih ponudimo z mlekom, belo kavo ali s kislim mlekom. Jed je dobra tudi hladna.

Obrnjenik je zelo stara jed. Včasih so ga gozdni delavci nosili s seboj v planino in ga zavijali v hrenove liste, da se ni posušil.

Vabimo k sodelovanju

Podeželje v mestu

Maribor - sobota, 19. september 2009, na Trgu svobode

Ljubljana - sobota, 26. september 2009, na Pogačarjevem trgu

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije organizira promocijsko-prodajne prireditve Podeželje v mestu, s katerimi želi poleg predstavitve ponudbe kakovostnih domačih pridelkov in izdelkov s kulturnim delom prireditve obiskovalce opozoriti na pomen lokalne samoskrbe ter tradicijo slovenskega podeželja. **Pogoj za sodelovanje je poravnani članski prispevek Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.**

Pisne prijave sprejemamo do zasedbe mest na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (za Podeželje v mestu), Celovška 135, 1000 Ljubljana, ali po elektronski pošti na naslov: tatjana.vrbosek@kgzs.si ali jerica.potocnik@kgzs.si. Prijavnina za stojnico je 11 evrov. Plačate jo po prejemu položnice. Na prijavi navedite, za katero prireditev se prijavljate (Maribor ali Ljubljana)!

V prijavi navedite vaše kontaktne podatke, kaj ponujate ter kopijo priglasitvenega lista ali odločbe o registraciji dopolnilne dejavnosti ter fotokopijo izpisa o registraciji pri pristojnem nadzornem organu: za živila živalskega izvora izpis o registraciji z VURS-a, za živila rastlinskega izvora izpis iz registra pri ZIRS-u.

Vabimo kmetije, društva, združenja in zveze, da se nam pridružite in s prodajo pridelkov ter izdelkov doprinesete k promociji slovenskega podeželja in prijetnemu vzdušju na prireditvi!

Za dodatne informacije pokličite Tatjano Vrbošek na telefon: **01 51 36 641** ali **041 366 504**.

VABIMO

Zveza za tehnično kulturo Slovenije, Lepi pot 6, 1000 Ljubljana

v sodelovanju z

Slovenija 2009

MORAVSKE TOPLICE, 4. - 5. SEPTEMBER 2009

56. WORLD PLOUGHING CONTEST
SVETOVNO PRVENSTVO V ORANJU

TEŠANOVCI - MORAVSKE TOPLICE

4. - 5. SEPTEMBER 2009

PROGRAM

Torek, 1. 9. 2009

- Tekmovanje v oranju učencev srednjih šol ob 9. uri
- Državno tekmovanje oračev Slovenije v oranju strnišča ob 14. uri

Sreda, 2. 9. 2009

- Državno tekmovanje oračev Slovenije v oranju ledine ob 9. uri

Četrtek, 3. 9. 2009

- Svečana otvoritev 56. Svetovnega prvenstva v oranju ob 16. uri

Petek, 4. 9. 2009 od 9. ure

- Tekmovanje v oranju strnišča
- Mednarodni podeželsko-kmetijski sejem
- Prikaz delovanja kmetijske mehanizacije v živo
- Prikaz tradicionalnih kmečkih iger
- Otroško igrišče s tradicionalnimi kmečkimi igrami
- Srečanje ljubiteljev terenskih vozil
- Razstava starodobne kmetijske mehanizacije
- Državno tekmovanje kmetič v spretnostni vožnji s traktorjem
- Večerna zabava v šotoru

www.spo2009.si

Sobota, 5. 9. 2009 od 9. ure

- Tekmovanje v oranju ledine
- Mednarodni podeželsko-kmetijski sejem
- Prikaz delovanja kmetijske mehanizacije v živo
- Prikaz tradicionalnih kmečkih iger in šubgare kros
- Otroško igrišče s tradicionalnimi kmečkimi igrami
- Tekmovanje koscev
- 6. mednarodno srečanje ljubiteljev starodobne kmetijske mehanizacije
- Tekmovanje v oranju s starodobniki
- Svečani zaključek in razglasitev svetovnih prvakov v oranju
- Večerna zabava v šotoru

I FEEL SLOVENIA

Glavni partnerji

Pomurske občine

skupina **panvita**

POMURSKI SEJEM

Medijski partner

KMETIJSKA ZALOŽBA

Generalni sponzor

skupina **panvita**

Drugi partnerji pri izvedbi:

Pomurska Turistična Zveza, RRA Mura, Konzorcij biotehniških šol Slovenije, Biotehniška šola Rakičan, Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota, Društvo oračev Pomurja

Sodelujoče organizacije:

Oldtimer društvo Abraham, Zveza kmetič Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine, Društvo ARO, Slovenska turistična organizacija

Zlati sponzorji

